

פרוטוקול ישיבת הוועדה לאסדרת רישוי עסקים מיום 8.6.25

ישיבה היברידית

שימו לב, לפרוטוקול מצורפת החלטת המשך שהתקבלה בהודעת דוא"ל

סדר היום:

1. פריט תחנת תדלוק 2.2א' (פרק משטרת ישראל);
2. פריט תחנת תדלוק 2.2א' (פרק רשות הכבאות) – תיקון נקודתי;
3. מוצרי עץ: פריטים 10.16א' ו-10.16ב' (פרק משרד העבודה);
4. עדכון חצי-שנתי על התקדמות ביישום תוכנית העבודה, נדחה בשל קוצר זמן.

חברי ועדה לעניין הפריטים שעל סדר היום שנכחו בדיון:

- א. יו"ר הוועדה, מר יואל בריס;
- ב. סמנכ"לית רשות האסדרה, הגב' שירי נוימן;
- ג. נציג משרד הפנים, מר אבי אגניהו;
- ד. נציג הרשויות המקומיות, מר נפתלי קאיקוב;
- ה. נציגת משרד המשפטים (מ"מ), עו"ד הילי אנושי בתרון;
- ו. נציג משטרת ישראל, מר רן בן חמו (חבר ועדה לעניין נושא 1);
- ז. נציג משרד העבודה, מר אריק טייב (חבר ועדה לעניין נושא 3);
- ח. נציג משרד העבודה, מר ארווין סני (חבר ועדה לעניין נושא 3);
- ט. גב' נועה טלבי, משקיפה כללית.

משקיפים:

- י. גב' קרן גול (משקיפה לעניין נושאים 1 ו-2);
- יא. גב' דנה ריבנפלד (משקיפה לעניין נושא 3);

חברי ועדה לעניין הדיון שנעדרו:

- א. נציגת משרד הכלכלה והתעשייה, הגב' תמר מירסקי;
- ב. נציג רשות הכבאות וההצלה, מר טיראן שמר (חבר ועדה לעניין נושא 2);
- ג. נציגת משרד האוצר;
- ד. נציג הציבור;

משתתפים נוספים:

- א. ד"ר גילי צימנד, נציגת המשרד להגנת הסביבה;
- ב. מר רפאל שנקולבסקי, המשרד להגנת הסביבה;
- ג. מר לירון ינקוביץ, רשות הכבאות וההצלה;
- ד. מיה מונשטיין לוי, משרד הבריאות;
- ה. גב' אילת וסרמן, איגוד רישוי עסקים;

- ו. עו"ד אורי בוצ'מנסקי, הלשכה המשפטית, משטרת ישראל;
- ז. מר יהודה כהן, משטרת ישראל;
- ח. גב' טל בסון, משטרת ישראל;
- ט. שביט שטיירמן, המשרד לביטחון לאומי;
- י. שגיא אהרון, מקדם מדיניות, משרד העבודה;
- יא. עו"ד בת שבע נחמיה-מיכאלי, הלשכה המשפטית, רשות האסדרה;
- יב. מר יותם שלמה, רשות האסדרה;
- יג. עו"ד שרון רוברטס, יועצת לרשות האסדרה;
- יד. טל דויטש, רשות האסדרה;

נציגי בעלי עניין מוזמנים:

- טו. גב' מורן סילם, חברת דלק;
- טז. עו"ד שלו ברנץ, התאחדות התעשיינים.

אישור פרוטוקול

אושר פרוטוקול הדיון מיום 8.6.2025.

נושא 1 – מפרט אחיד לפריט 2.2א' – תחנות דלק ותדלוק (פרק משטרת ישראל)

נציג המשטרה הציג את התיקונים המרכזיים להצעה לעדכון פרק המשטרה במפרט בעקבות הדיון בוועדה מיום 19.1.2025 – הבהרה שהדרישות בעניין הכשרה על ידי ממונה אבטחה ארצי יחולו רק על רשתות תחנות דלק ביחס לתחנות דלק שבבעלותן.

לשאלת המשקיפה, הובהר שאין שינויים נוספים בדרישות במפרט שהובא בפני הוועדה בדיון זה ביחס לנוסח שאושר לפרסום להערות ציבור בוועדה בחודש ינואר ועולה שוב לוועדה נוכח השינויים שנעשו. נציג רשות האסדרה הוסיף כי ישנן הערות נוספות לנוסח המפרט, שיבחנו במקביל לבחינת הערות הציבור.

הוועדה אישרה פה אחד את נוסח עדכון פרק המשטרה במפרט האחיד של פריט 2.2א' לפרסום להערות הציבור. במקביל, ימשיכו הדיונים על נוסח המפרט לקראת הדיון הבא בוועדה.

נושא 2 – מפרט אחיד לפריט 2.2א' תחנות דלק ותדלוק (פרק רשות הכבאות)

נציג רשות הכבאות הבהיר שמדובר בתיקון נקודתי בסעיף 6.11 למפרט האחיד של הדרישה ללחץ דינמי של אספקת המים מ-2 בר ל-1.4 בר. נציג הכבאות הבהיר שלא מדובר בעדכון מלא של המפרט. התיקון יישר קו עם הדרישה של רשות כבאות בתחומים אחרים בסיכון זהה. התיקון המוצע הובא בפני הוועדה בעקבות פנייה של המכון לאנרגיה וסביבה שמייצג את חברות הדלק. הפנייה הוצגה על ידי נציגת חברת דלק.

הוועדה אישרה פה אחד את תיקון הסעיף בפרק רשות הכבאות לפרסום להערות ציבור.

נושא 3 – מפרט אחיד לפריטים 10.16א' (עיבוד יצור, צביעה ציפוי חיסום וחיתוי) ו-10.16ב' (ייצור

רהיטים) - (פרקי משרד העבודה)

נציגי משרד העבודה הציגו את עיקרי העדכון המוצע לפרק משרד העבודה במפרט. עיקר העדכון הוא בחידוד ודיוק דרישות, הורדת דרישות שאינן רלוונטיות לעסקים שתחת הפריט וקביעת דרישות שמהוות תנאי להיתר מזורז לעומת רישיון מלא. נעשה סינון של הדרישות שעוסקות בסיכונים הגבוהים של נגזרות בהתאם לבחינת היקפי התחלואה המקצועית. הוצגה טבלה שמציגה את הסיכונים ואת הדרישות שאמורות לתת להם מענה. נציגי משרד העבודה הבהירו שבעסקים שתחת שני פרטי הרישוי יש את אותם הסיכונים לאינטרס המוגן שבאחריות משרד העבודה (בטיחות השוהים בעסק) ולכן הדרישות להתמודדות עם הסיכונים זהות. כמו כן, הוצגו שלושת החלופות לרגולציה על הסיכונים שנבחנו על ידי נותן האישור ובאות לידי ביטוי בדוח השפעות הרגולציה.

נציגי רשות האסדרה בירכו את נותן האישור על העבודה המעמיקה שנעשתה.

לשאלת המשקיפה על השינוי המוצע בדרישות לעומת המפרט המאושר כיום, הובהר שכל הדרישות מבוססות על תקנות קיימות שבעלי העסקים נדרשים לעמוד בהן ממילא. ככל שישנן תקנות שלא הופיעו בעבר במפרט האחיד ומופיעות בנוסח העדכני, הנושא יבחן ודוח השפעות רגולציה שנשלח לחברי הוועדה יעודכן ויצורף לפרסום המפרט להערות הציבור.

מספר חברי ועדה שאלו על האפשרות לקבוע דרישות מקלות יותר לעסקים קטנים. תשובת הנציגים של נותן האישור הייתה שהסיכון נובע מסוג הפעילות ולא מכמות העובדים. אין הבדל בין רמות הסיכון בהתאם לגודל העסק.

נציגי השלטון המקומי הציגו את העמדה שיש להקל על עסקים ועל משאבי הפיקוח של נותני האישור ולאמץ מודל של תצהיר, לפחות לעסקים קטנים בהתאם לגודל העסק. הוסכם שאם משרד העבודה יבקש לקדם מעבר למסלול תצהיר בצו רישוי עסקים, הוועדה תסייע בהתאם לנדרש, אל מול משרד הפנים שלו הסמכות לתיקון הצו.

בשיח בין רשות האסדרה לנותן האישור עלתה השאלה האם הדרישה לתאי שירותים נפרדים לגברים ונשים נדרשת בפריט הרישוי כדי להבטיח את בטיחות השוהים בעסק. שאלה דומה עלתה מחברי וועדה נוספים. העמדה המקצועית של נותן האישור הייתה שנדרש שיהיו תאי שירותים נפרדים, בהתאם לצורך, לטובת רווחת העובדים ושיש לכך השפעה על הבטיחות.

בעניין זה, נציגת משרד המשפטים העלתה את השאלה האם הטמעת הדרישה היא בסמכות, שכן הגדרת מטרת הרישוי היא "בטיחות השוהים בעסק" ולא עוסקת בהיבטים של רווחת עובדים. עמדת הלשכה המשפטית של נותן האישור הייתה שהמונח "בטיחות" בחוק הוא רחב וכולל גם גיהות ושלא נכון להפריד בין דרישות לבטיחות עובדים ודרישות לבריאות עובדים.

הוחלט פה אחד לפרסם את הנוסח הנוכחי לפרסום להערות הציבור בכפוף להתייחסות הייעוץ המשפטי של הוועדה לשאלה בנושא סמכות הוועדה לכלול את התנאי האמור במפרט. במקביל, ימשך הדיון המקצועי עם נותן האישור על נוסח המפרט לקראת הדיון הבא בוועדה ועל הצורך המקצועי בדרישה לשירותים נפרדים.

המצגת שהוצגה ע"י נותן האישור, מצורפת לפרוטוקול.

בהמשך לנושא שעלה בוועדה, מוצע שתתקבל החלטה לאשר להערוך ציבור את הנוסח המועדן של פרק משרד העבודה להלן התייחסות הלשכה המשפטית של רשות האסדרה:

בדיון ביום 16.7.25 עלתה שאלה מחברת וועדה לעניין קביעת הוראות משרד העבודה במפרטים שבנדון בנושא התקנת נוחיות לשימוש העובדים. השאלה נגעה לסמכות הוועדה לקבוע הוראות בנושא זה במפרט האחד, בשים לב לכך שהמטרה לפי חוק רישוי עסקים לעניין הוראות משרד העבודה היא "בטיחות הנמצאים במקום העסק וסביבתו".

ההוראה בנושא זה בנוסח המפרט שהובא בפני הוועדה קובעת כך:

"בעל עסק יתקין נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדים לגברים ולנשים בהתאם לצורך, תקינות ובמצב נקי בכל עת כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965."

ראשית מזכיר שנוסח המפרטים שהובאו בפני הוועדה הוא נוסח שמתקן מפרט קיים, כשההוראה בנושא הנוחיות קיימת כבר היום בנוסח המפרט המאושר, ואין מדובר בקביעת הוראה חדשה.

מעיון בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970 עולה כי היא כוללת הוראות המעגנות כללים בנושאים שונים לרבות הוראה בעניין התקנת נוחיות בעסק בפרק הבריאות (הפקודה מחולקת לפרקים בכלל כך בריאות, בטיחות ורווחה). נוסח המפרט האחד שהובא בפני הוועדה כולל הוראות המסווגות לפרקים דומים (פרק ארגון מערך הבטיחות ובטיחות, פרק בריאות תעסוקתית ופרק רווחה לעובדים). בדיון ציינו נציגי משרד העבודה שלעמדתם ההוראה בנושא התקנת נוחיות בעסק עולה בקנה אחד עם מטרת הרישוי של משרדם כפי שנקבעה בחוק רישוי עסקים.

בהמשך לאמור לעיל ולאור עמדת נציגי משרד העבודה שההוראה בנושא השירותים עונה על מטרת הרישוי שבאחריות משרדם לפי חוק רישוי עסקים, להבנתנו, אין מניעה לקבוע הוראות בעניין במפרט אחד. יחד עם זאת, הוועדה נדרשת, כתמיד, להפעיל את שיקול דעתה בנוגע לקביעת הוראות במפרט ולתוכן ההוראות, ובכלל כך לבחון אם ההוראות שמבוקש לקבוע נחוצות ואם הן הן מידתיות וסבירות וזאת בשים לב למאפייני העסק, ותוך שקילת תועלות ועלויות, כאשר במסגרת הפעלת שיקול דעתה בעניין הוועדה יכולה גם להחליט שאין מקום לכלול במפרט תנאים מסוימים, הדבר רלוונטי גם במקרה הנדון.

תשומת לבכם בהקשר זה שסעיף 34 (ב) לפקודת הבטיחות בעבודה בנושא הנוחיות קובע כך: "אם במפעל עובדים או עתידים לעבוד גברים ונשים יותקנו נוחיות נפרדות לכל מין, זולת אם עובדים בו רק בני משפחה אחת הגרים שם".

להלן התייחסות משרד העבודה:

"לאחר בחינת הנושא שעלה בוועדה, משרד העבודה מבהיר שמבחינת הפרשנות של מושג "בטיחות" בחוק רישוי עסקים, המושג כולל סיכוני גיהות לעובדים כפי שנאמר בדיון. זה נובע מהתאמת הפרשנות למונח בתחומי חקיקה אחרים וכן לסוג העסקים בהם המשרד אמון על הגנה על האינטרס הציבורי. לעניין זה, עמדת המשרד היא שכדי להבטיח את בריאות העובדים בעל עסק נדרש שהיו תאי שירותים נאותים. עם זאת, המשרד לא עומד על הדרישה לתאי שירותים נפרדים כתנאי להגנה על האינטרס הציבורי המוגן בחוק רישוי עסקים".

פריט 2.2 א' - תחנת דלק ותדלוק**מידע כללי****1. הוראות חוק הנוגעות לעניין**

- א. חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 (להלן: "חוק רישוי עסקים").
- ב. תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000,
- ג. צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013 (להלן: "צו רישוי עסקים").
- ד. חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005.

2. הגדרות

- א. **"בעל העסק"** - המבקש להפעיל עסק, לרבות מנהל כאשר העסק הינו בבעלות תאגיד.
- ב. **"שטח העסק"** - השטח ברוטו בעסק אליו יש גישה ללקוחות, כולל שטחי היציאות, ולא כולל שטחים של משרדים, מחסנים, מטבחים וכיו"ב.
- ג. **"רשומה"** - פנקס או כרטסת שדפיהם ממוספרים במספרים שוטפים, או כל מדיה מגנטית מקובלת אחרת בה ניתן לרשום נתונים ופעולות.
- ד. **"קצין הרישוי"** - קצין הרישוי בגזרת תחנת המשטרה בה ממוקם העסק.
- ה. **"מנהל אבטחה"** - כהגדרתו בנוהל רמות אבטחה לאנשי אבטחה פרופיל המאבטח 222.029.03.
- ו. **"נאמן ביטחון"** - אדם שקיבל הכשרה פנימית על ידי מנהל האבטחה הארצי של רשת תחנות הדלק שבה עובד. ההכשרה בהתאם לתכנית משטרת ישראל ואחידה לכלל החברות.
- ז. **"תחנה לצריכה עצמית"** - תחנת דלק שמספקת דלק ללקוחות ע"ב כרטיס ו/ או כרטיס אשראי או למנויים ללא גביית כספים במקום. ללא חנות נוחות במקום, כוללת רק עמדת תדלוק (משאבות בלבד), גגון, מכלי דלק, עמדה למילוי אוויר וברז מים. התחנה תימצא במתקני כוחות הביטחון וההצלה, חניוני תחבורה ציבורית, מפעלים תעשייתיים או ממשלתיים או ביישובים כפריים וקיבוצים וכדומה.
- ח. **"חנות נוחות"** - חנות הממוקמת במתחם תחנת דלק ובה נמכרים מוצרים שונים.
- ט. **"תיק שטח"** - אוסף נתונים כולל על העסק וסביבתו המסייע למערך האבטחה של העסק וכוחות החירום וההצלה בקרות אירוע ראה נספח א'.

3. התנאים לקבלת אישור משטרה

- א. משטרת ישראל תבצע בדיקה בדבר מידע פלילי ואחר של בעל העסק, מבקש הרישיון ובעלי תפקיד נוספים בעסק. תוצאות הבדיקה יכולות להוות עילה לפסילת הבקשה.
- ב. **בכל אירוע חריג על בעל העסק ו/או מי מטעמו לדווח במייד למשטרת ישראל.**

4. תשתיות

- א. הקירות החיצוניים בחדר בו מוצבת הכספת יהיו עשויים מבטון ב-300 עובי 20 ס"מ או מבלוק שעוביו לא יפחת מ-10 ס"מ שיוצמדו להם משטחי פח שעוביים לא יפחת מ-3 מ"מ. דרישה זו תחול על תחנות הדלק שיוקמו מיום תחולת המפרט ברשומות.
- ב. החלונות בחנות הנוחות יהיו עשויים מזכוכית רב-שכבתית המורכבת ממספר לוחות זכוכית בעובי של 5 מ"מ כל אחד, המודבקים זה לזה באמצעות יריעות חומר פלסטי נגד רסס.
- ג. פתחים לאורור או למיזוג ימוגנו בסורגים העומדים בת"י 1635.

5. כספת

- א. כספים המוחזקים בעסק יישמרו בכספת העומדת בדרישות המפורטות ב**נספח ב'**, למעט כסף פעיל בקופות או על המתדלקים.
- ב. בעסק אשר הסכום המזומנים המקסימלי עד 10.000 ₪ יהיה פטור מתנאי הצבת כספת, במקרה זה יש לקבל הצהרה מצ"ב נספח ד'

6. מנהל אבטחה ארצי

- (1) חברת דלק, המונה יותר מעשר תחנות דלק, תמנה מנהל אבטחה ארצי וכן תמנה ממלא מקום למנהל האבטחה הארצי. הכשרותיהם ומינוים של מנהל האבטחה וממלא מקומו ייקבעו על ידי המשטרה עפ"י נוהל מינוי מנהלי אבטחה ברישוי עסקים.
- (2) מנהל האבטחה הארצי של חברת הדלק ימנה נאמן ביטחון בכל תחנת דלק השייכת לחברת הדלק. נאמן הביטחון יוכשר על ידי מנהל האבטחה הארצי בהתאם להנחיות המשטרה כמפורט ב**נספח ג'**.
- (3) **תחנת דלק פרטית (אינה רשת)** - בתחנת דלק פרטית מנהל התחנה ישמש נאמן ביטחון ויפעל כמפורט ב**נספח ג'**.
- (4) מתדלק יישא על גופו במהלך שעות היום סכום כסף שאינו עולה על 2000 ₪. במהלך שעות הלילה יוגבל הסכום שמתדלק רשאי לשאת על גופו ל-1,000 ₪.
- (5) בקופה אשר בחנות הנוחות יוחזק במהלך היום סכום כסף שאינו עולה על 3000 ₪. במהלך שעות הלילה יוגבל הסכום שיוחזק בקופת חנות הנוחות ל-1,500 ₪ (בכל קופה בנפרד).

7. מצלמות טלוויזיה במעגל סגור (טמ"ס)

כללי

- (1) בעסק תותקן מערכת מצלמות טלוויזיה במעגל סגור (טמ"ס) ברזולוציה של 2.0 מגה פיקסל לפחות או שווה ערך.
- (2) בעסק תותקן מערכת מצלמות טלוויזיה במעגל סגור (טמ"ס) ברזולוציה של 2.0 מגה פיקסל לפחות או שווה ערך. **עסק שאושר בעבר במצלמה ברזולוציה 1.3 מגה פיקסל והמערכת תקינה לא נדרש להחליפה.**
- (3) בכניסה לעסק וכן בקרבת האזורים המצולמים מחוץ לעסק ייתלה שלט המודיע כי האזור מצולם.
- (4) המערכת תכלול גיבוי למקרה של הפסקת חשמל למשך 30 דקות לפחות, למערכת ההקלטה וספקי הכוח של מצלמות הטמ"ס.
- (5) המצלמות במתחם תחנת הדלק יעבירו את תמונת המצלמה למוקד בקרה אלקטרוני בשידור לאחור.
- (6) בעת התרעה מוקד הבקרה יודיע למוקד הרואה על הצורך בתצפית מידית על המקום המזעיק.

ב. מיקום המצלמות

- 1) בכניסה לתחנת הדלק וביציאה ממנה באופן שהתמונה המצולמת תאפשר זיהוי הרכב ומספר הרישוי שלו.
- 2) בכל נתיב תדלוק, לזיהוי כלל הפעולות ליד המשאבה וכן זיהוי הרכב.
- 3) בחדר בו ממוקמת כספת העסק, אשר תתעד את גם את הכספת וגם את הכניסה לחדר הכספת.
- 4) בכניסה לחנות הנוחות ובמעבר הכרחי בו יעבור אדם, לצורך זיהוי פנים.
- 5) בסמוך לדלפק המכירה בחנות הנוחות בזווית שתאפשר צילום פנים של הלקוחות הסמוכים לדלפק.
- 6) יש להציב תאורה בחנות הנוחות בכל שעות היממה, לצורך קבלת תמונה איכותית.
- 7) המצלמות יותקנו בתחנת הדלק בחלק החיצוני בגובה וזאת על מנת למנוע את הסתרת הצילום או את הפגיעה במצלמה בדרך של חבלה בה, גניבתה או בכל דרך אחרת.
- 8) מצלמה המיועדת לזיהוי מספרי רכב תמוקם במקום שממנו ניתן לראות היטב את לוחית הרישוי ואת צורתו הכללית של הרכב.

ג. אופן הצילום

- 1) יש להשתמש במצלמות בעלות חשיפה אוטומטית וצמצם אוטומטי.
- 2) מערכת מצלמות הטמ"ס תאפשר צילום בחשיכה.
- 3) המצלמה לא תהיה מכוונת למקור אור חזק או למנורות העלולים לסנוור את עדשת המצלמה.
- 4) מהירות הצילום במצלמות כניסה ויציאה למתחם לא תהיה פחותה מ - FPS 25.
- 5) מערכת מצלמות הטמ"ס תהיה מסוגלת לתת יחד עם התמונה המוקלטת מידע טקסטואלי כגון שעה, תאריך, זיהוי מצלמה וכו'.
- 6) המערכת לא תאפשר לבצע שינויים במידע הטקסטואלי.

ד. הקלטה

- 1) ההקלטה תישמר למשך 30 יום לפחות ממועד צילומה.
- 2) ההקלטה תתבצע ברזולוציה של 2.0 מגה פיקסל לפחות או שווה ערך.
- 3) מערכת ההקלטה תאפשר הוצאת קבצים למדיה מגנטית נתיקה (CD, DISK ON KEY, DVD).
- 4) למערכת ההקלטה יחובר מסך המאפשר צפייה בהקלטה.
- 5) במתחם שאינו מאויש 24 שעות ביממה תותקן מערכת ההקלטה בתוך מארז עיגון ו/או מיגון אחר למחשב, העשוי מתכת, נעול במנעול ביטחון ומחוזק לאחד הקירות או לרצפת החדר.
- 6) תתאפשר העברת מידע מ - DVR ו- NVR בפורמט מסחרי סטנדרטי ובצורה מדויקת.
- 7) פורמט קבצים: כל הקבצים המקובלים לרבות AVI, MPEG, TIFF, BMP, JFIF וכו'.
- 8) כל הפורמטים צריכים לאפשר העתקה מדויקת של המידע. בזמן העברת הקבצים תתאפשר העברת תוכנת הצפייה והמקודד המתאים.
- 9) לא תילקח מע' הקלטה של מערכת מצלמות הטמ"ס ממתחם תחנת הדלק, אלא רק חומר (מדיה מגנטית מועתקת) בהתאם להנחיות "רמו"ט" ובתיאום עם מנהל אבטחה של החברה.

8. מערכות אזעקה ומצוקה

- א. בתחנות דלק אשר אינן מאוישות בכל שעות היממה באופן רציף, תותקן מערכת אזעקה בחדר בו מותקנת כספת התחנה.
- ב. מערכת האזעקה תחובר למוקד בקרה אלקטרוני.
- ג. באחריות בעל העסק או מנהל העסק לוודא שיתקיימו גם התנאים הנוספים הבאים:
- (1) מערכת האזעקה, על כל מרכיביה, תהיה תקינה.
 - (2) ביצוע בדיקת תקינות מערכת האזעקה, על כל מרכיביה, תהיה אחת לשנה.
 - (3) בעל העסק או מנהל העסק יציג לנציג המשטרה, על פי דרישתו, אישור המעיד על הבדיקה.
- ד. בעסק יותקנו לחצני מצוקה במקומות הבאים:
- (1) **בדלפקי המכירה לחצני המצוקה יהיו מסוג נייחים אשר יחוברו למוקד בקרה אלקטרוני.**
 - (2) **על המתדלקים לחצני המצוקה יהיו מסוג לחצן יד אשר יחוברו למוקד בקרה אלקטרוני.**
- ה. הלחצנים יותקנו בצורה כזו שתימנע לחיצה בטעות, הגישה אליהם תהיה נוחה כך שתתאפשר לחיצה סמויה בשעת הצורך.
- ו. רדיוס הפעולה של הלחצן האלחוטי יהיה כ-30 מטר בתוך סביבה מסוככת. במקרה של בעיה בקליטה, ייעשה שימוש במגברי אות או בפיזור אופטימאלי של מקלטים.
- ז. הסוללה בלחצן אלחוטי תאפשר פעולת המשדר ל-24 חודשים ובהם כ-100 הפעלות לפחות. אחת ל-24 חודשים יוחלפו הסוללות.
- ח. המקלט לא יושפע מהפרעות RF חיצוניות, כגון: שידורי טלוויזיה, רדיו וטלפונים סלולאריים.

9. מערכת תקשורת

- א. בכל מתחם יותקנו אמצעי תקשורת טלפוניים (קווי או סלולארי) לחירום. בידי העובדים יהיה מכשיר טלפון זמין.

10. רשומה

- א. בעסק תנוהלה הרשומות הבאות:
- (1) רשומת מועסקים אשר תכלול את פרטיהם האישיים של העובדים בעסק: שמות העובדים, מספרי תעודות הזהות שלהם, כתובות המגורים שלהם ודרכי תקשורת איתם.
 - (2) פעולות הביטחון שננקטו בעסק באותו יום, רשימת האירועים הביטחוניים שאירעו באותו יום ותוצאות הסריקות לגילוי חפצים חשודים.
- ב. הרשומה תנוהל על פי ההוראות הבאות:
- (1) הרישומים ברשומה ייעשו באופן ממוחשב או בעט או בדרך אחרת שאינה ניתנת למחיקה.
 - (2) לא ייתלשו דפים מפנקס הרשומה ולא יוצאו כרטיסים מהכרטיסייה המהווה את הרשומה.
 - (3) הרשומה תועבר למשטרה בכל עת על פי דרישתה.
 - (4) אבדה רשומה יודיע בעל העסק או מנהל העסק למשטרה על אובדנה בתוך 48 שעות מעת שנודע לו כי הרשומה אבדה.
 - (5) הרשומה תישמר לפחות שלושה חודשים מיום הרישום האחרון בה.

11. בדיקות ביטחוניות

- א. לא תותר כניסת מבקרים לעסק אלא לאחר שנערכה סריקה יסודית בעסק לגילוי חפצים ורכבים חשודים.
- ב. סריקה ראשונה תתבצע במשמרת בוקר בעת פתיחת התחנה ובטרם כניסת לקוחות.
- ג. סריקה שנייה תתבצע במשמרת צהריים.
- ד. סריקה שלישית תתבצע לפני סגירת התחנה ותחודש בבוקר למחרת.
- ה. תוצאות הסריקה תירשמנה כמפורט בפרק "רשומה".
- ו. הסריקה האחרונה תסתיים לפני ירידת החשיכה.

12. תאורה

- א. בשעות החשיכה תופעל מחוץ לעסק תאורה אשר תאיר את דרכי הגישה לעסק ואת היציאות מהעסק.
- ב. התאורה החיצונית תהיה תקינה בכל עת.

13. העברת כספים

- א. מעל 50,000 ₪ - באמצעות עסק של בלדרות מאובטחת המחזיק ברישיון עסק לפי פריט 8.3 א' לצו רישוי עסקים.

14. זיהוי

- א. בעל העסק וכל עובד בו, יזהה את עצמו בפני שוטר, יציג בפניו וימסור לו רשומות ומסמכים הנוגעים לרישיון העסק ולתנאיו הכלל לבהתאם לסמכויות המסורות לשוטר לפי סעיף 28א(א)(1) ו-(2) לחוק רישוי עסקים. פי-דרישתו.

15. הקלות

- א. במידה וישנה כספת להפקדת מזומנים אותה סיפק עסק העונה לפריט 8.3 א' לצו רישוי עסקים, אין צורך בהצבת כספת נוספת.
- ב. בתחנת דלק המאוישת 24/7 בעל העסק או מנהל אבטחה ארצי המעיד על כך פטור מהתקנת מערכת אזעקה בכפוף לתצהיר.

16. דיווחים, הצהרות ואחזקת מסמכים

א. דיווחים והצהרות

- (1) דיווח על תקינות מערכת האזעקה - אחת לשנה.
- (2) בעל העסק ישמור אישור כי בעסק מותקנת כספת העומדת בדרישות המפורטות בנספח ב'.
- (3) בעל העסק ישמור את המפורט בסעיף 10 "רשומה".
- (4) בעל העסק יחזיק אישור טכנאי / מתקין מוסמך כי מערכת האזעקה שהותקנה בעסק עומדת בדרישות התקן הישראלי 1337 חלק 2 "מערכות אזעקה לגילוי פריצות": הוראות התקנה בבתי עסק וחציריהם.
- (5) בעל העסק יחזיק אישור על התקנת לחצני מצוקה תקינים וחיבורם למוקד בקרה אלקטרוני, אשר מאויש בכל שעות פעילות העסק.
- (6) בעל העסק יחזיק אישור חיבור למוקד בקרה אלקטרוני המחזיק ברישיון עסק לפי פריט 9.4 בצלצור רישוי עסקים.
- (7) שמירת בעל העסק ישמור את ההקלטות מכל מצלמות הטמ"ס כמפורט בפרק "טמ"ס" לעיל.
- (8) בעל העסק יחזיק אישור טכנאי / מתקין מוסמך עבור תקינות כלל המצלמות המותקנות בעסק ועמידה בדרישות בסעיף 7 פרק מצלמות טלוויזיה במעגל סגור (טמ"ס). אישור כאמור יש לחדש אחת לשלוש שנים.

17. מסירת תנאים

מוסר התנאים:

שם _____ דרגה _____ תפקיד _____ חתימה _____

מקבל התנאים:

שם _____ מס' זהות _____ חתימה _____

תאריך: _____/_____/_____

נספחים :

- נספח א' - תיק שטח תחנות דלק.
- נספח ב' - מפרט 40.08 – כספת כספים.
- נספח ג' - נושאי הכשרה לנאמן בטחון.
- נספח ד' - הצהרה בגין אי אחזקת כספים מזומנים בעסק.

נספח א'

תיק שטח תחנות דלק ותדלוק

שם המתחם :

כתובת :

טלפון :

תיאור כללי של המתחם :

מתחם ממוקם

המתחם מכיל מבנה המשמש כחנות/מחסן. במתחם _____ משאבות לתדלוק.

משאבות דלק _____ X _____ משאבות

משאבות סולר _____ X _____ משאבות

משאבות גז _____ X _____ משאבות

במתחם עסקים נוספים והם :

1.

2.

תיאור סביבת המתחם :

מצד דרום :

מצד צפון :

מצד מזרח :

מצד מערב :

בעלי תפקידים במתחם :

מנב"ט ארצי טלפון –

מנהל מתחם טלפון –

מנהל מרחב / מחוז טלפון –

אמצעי אבטחה במתחם :

מערכת טמ"ס -

מערכת אזעקה / לחצני מצוקה -

כספת -

טלפונים חיוניים :

מכבי אש ארצי 102

מכבי אש (טלפון מקומי)

משטרה 100

משטרה (טלפון תחנה מקומית)

משטרה תחנה מרחבית –

מגן דוד אדום 101

מוקד עירוני מקומי

מוקד חברת מוקד אזעקות

חברת החשמל 103

בית חולים _____ (קרוב)

אגף השיטור / חטיבת אבטחה ורישוי

משטרת ישראל

מהגנה ... להתקפה! – חטיבת אבטחה ורישוי

נספח ב'

מפרט 40.08 - כספת

יצרן / ספק הכספת יצהיר שהכספת עומדת בתנאי המפרט הבא:

א. משקל

משקלה לא יפחת מ- 250 ק"ג.

ב. חומרים ומבנה

- (1) דפנות הכספת, לרבות הדלת יבוצעו כדלקמן:
 - פח חיצוני בעובי 5 מ"מ.
 - פח פנימי בעובי 3 מ"מ.
 - בין הפחים תהיה יציקת בטון ב' - 400.
 - סה"כ עובי כולל של הדופן לא יפחת מ- 70 מ"מ.
 - סה"כ עובי כולל של הדלת לא יפחת מ- 65 מ"מ (לא כולל את בית מערכת הבריחים).
- (2) בגוף הכספת תיבנה מדרגה מבוטנת אשר תמנע את דחיפת הדלת פנימה.
- (3) בית הבריחים יהיה מובנה ויצוק בגוף הכספת.
- (4) הרווח בין הדלת והמשקוף לא יעלה על 1 מ"מ.
- (5) פני המשקוף והדלת יהיו במישור אחד או שהדלת תהיה משוקעת.
- (6) הצירים יהיו חרוטים ומרוחקים לדלת ולמשקוף, קוטר הציר יהיה 25-30 מ"מ (בהתאם לממדי הדלת ומשקלה).

ג. חורים ופתחים

- החריץ יותקן בחלק העליון של הדלת, בתקררה או באחת הדפנות.
- אורך החריץ לא יעלה על 250 מ"מ.
- רוחב החריץ לא יעלה על 40 מ"מ. במידה ורוחב החריץ הוא מעל ל- 25 מ"מ, יש להתקין שרוול מחורץ לתוך חלל הכספת. השרוול יהיה עשוי מפח בעובי 3 מ"מ לפחות.
- החריץ יותקן בשיפוע.

ד. בריחים ונעילה

- (1) בכספת יותקן מנגנון בריחים המונה לפחות שני בריחים קבועים ושני בריחים נעים ע"י ידית הפעלה.
- (2) בכספת שגובהה הוא מעל 60 ס"מ, יותקנו בריח עליון ובריח תחתון, בנוסף לאמור בסעיף הקודם.
- (3) קוטר הבריחים לא יפחת מ- 30 מ"מ.
- (4) יותקן מנעול צרופים או מנעול דיגיטלי ומנעול כפול שיניים בעל תו תקן.
- (5) המנעולים יורכבו על דופן הדלת על גבי פלטת פלדה בעובי 5 מ"מ שתרוודך לדופן הפנימית של הדלת.
- (6) במנגנון יהיו שתי מלכודות זכוכית המגינות על המנעולים בפני פריצה.
- (7) המרחק בין שני המנעולים לא יפחת מ- 20 ס"מ.

ה. עיגון הכספת

- (1) עיגון לרצפה בעובי של לפחות 10 ס"מ מבטון מזויין ב' - 300.
- (2) העיגון לרצפת הבטון יבוצע באמצעות 4 עוגני חץ או 4 ברגים ג'מבו (עוגן) בקוטר 12 מ"מ ובאורך 16 ס"מ לפחות.

הכספת עומדת במפרט לעיל:

חתימה

ת.ז.

משפחה יצרן / ספק

שם פרטי ושם

נספח ג'

נושאי הכשרה לנאמן בטחון

כללי:

בהתאם לסיכום בין מנהלי אבטחה ארציים של חברות הדלק למדור הרישוי בחטיבת האבטחה, מנהלי מתחמים בחברות הדלק השונות והמשמשים כ"נאמני ביטחון" יעברו הדרכה עם כניסתם לתפקיד בכל נושאי האבטחה מיגון וטכנולוגיה אשר תועבר להם ע"י מנהלי האבטחה הארציים של חברות הדלק.

תחנות דלק פרטיות - בתחנות דלק פרטיות מנהל התחנה ישמש נאמן ביטחון ויפעל כמפורט בנספח זה.

השיטה:

"נאמני הביטחון", במסגרת תפקידם ובהיותם הגורמים האחראים להעברת תדריכים והדרכות למערך העובדים בשטח, יקבלו הדרכה בנושאים הבאים:

אמצעי אבטחה מיגון וטכנולוגיה:

1. היכרות תיק השטח נספח א'.
2. היכרות התחנה, כניסות ויציאות.
3. היכרות העובדים בעסק.
4. תקינות מערכת אזעקה וחיבור למוקד.
5. בדיקת תקינות והפעלת לחצני מצוקה.
6. תקינות מערכת טלוויזיה במעגל סגור.
7. תקינות סורגים / חלונות / תריס גלילה.
8. תקינות טלפון קווי.
9. תקינות תאורה.
10. תקינות כספת.
11. התנהלות בעת דיווח על אירוע חריג (שוד, גניבה, אלימות, הטרדה וכו').
12. טיפול בחפץ חשוד, אדם חשוד, רכב חשוד.
13. היכרות סכום מזומנים אשר מותר להחזקה (מתדלק / מוכרן בקופה).
14. פיקוח אחזקת כספים / הובלת כספים.
15. הצגת אישורים / רישיונות עסק.
16. ניהול ורישום יומן ביטחון / סריקות.

הנדון: הצהרה בגין אי אחזקת כספים מזומנים בעסק בסימוכין ל:

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ בעלים/מנהל/מיופה כוח של בית העסק

שם העסק _____ סוג העסק _____ פריט רישוי עיקרי _____ בכתובת : _____

מצהיר בזה כי בעסק הנ"ל רוב העסקאות מבוצעות באמצעים דיגיטליים ואין פדיון יומי של כסף מזומן בסכום שהוא מעל 10.000 ש"ח במקום העסק.

ידוע לי כי במידה ומצב זה ישתנה אצטרך להציב כספת בהתאם למפרט 40.80, דרישה הקיימת בפריט הרישוי של משטרת ישראל ולקבל אישור על כך מאת משטרת ישראל.

כמו כן, אני מצהיר כי הוסברה לי חשיבות הצהרה זו ומשמעותה, וקיבלתי את כל המידע על המשמעות שיש והבנתי את ההשלכות שיכולות לנבוע מכך.

☐ במידה ומיופה כוח הוא המצהיר :

בנוסף לאמור לעיל אני מתחייב להעביר את המידע שנמסר לי כלשונו לבעל העסק ולעובדים בעסק וחלה עליי האחריות לוודא שכל האמור לעיל הובן ע"י בעלי העסק.

שהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

_____ ת.ז. / פ.ח.

_____ שם המצהיר

אגף מבצעים ושיטור
חטיבת אבטחה ורישוי
טלפון: 02-5659280/1
פקס: 02-5607956
ה' בתמוז, התשפ"ה
01 יולי 2025
סימוכין: 57378225

ועדת האסדרה

הנדון: הערכות השפעת רגולציה תחנות דלק 2.2 מעודכן יולי 2025 בסימוכין ל:

1. רקע כללי:

- א. בהמשך לביצוע השינויים בפרק המשטרה במפרט האחיד 2.2 תחנת דלק ותדלוק, הוחלט לבצע שינויים נוספים בפריט.
- ב. ההחלטה לבצע שינויים נוספים התקבלה לאחר קבלת הערות מהציבור ומחברי ועדת האסדרה.
- ג. לאחר קבלת ההערות ביצע מדור רישוי שיח עם בעלי עניין/ מנהלי אבטחה ארציים של חברות הדלק, ובעקבותיו בוצע שינוי בנספח.

2. עיקרי השינויים:

- א. עיקרי השינויים בפריט הינם בעקבות ההתקדמות הטכנולוגית בה אין כמעט שימוש במזומנים ורגולציית המצלמות שודרגה לעסקים חדשים.
- ב. הורדו דרישות שאינן רלוונטיות, כגון: קביעת רמת מיגון, דרישה לאבטחה בתחנה בה בוצע שוד, סעיף ייחוד פעולות ותיקוני ניסוח נוספים.
- ג. עדכון הגדרות והוראות החוק- עדכון הבסיס החוקי עליו מסתמכות דרישות האבטחה.
- ד. הורדת דרישת אבטחה פיזית במשמרת לילה בתחנות בהם בוצעו מקרי שוד.
- ה. נספח ד'- קביעת רמת מיגון בוטל מכיוון שירד הצורך באבטחת פיזית, ובמקומו הוסף נספח ד' "הצהרת בעל העסק" שבתחנת הדלק אין גביית כספים במזומן וחנות נוחות.
- ו. בוצע תיאום מול משרד האנרגיה בין דרישות משרד האנרגיה לדרישות משטרת ישראל מעסקים ובאשר לרמות הסיכון השונות הנוגעות לכמויות גז.
- ז. הורדת סעיף המדבר על הובלת כספים עד 50,000 ₪.
- ח. הוספה דרישה שבתחנת דלק פרטית מנהל התחנה ישמש כנאמן ביטחון (נע"ת), הנספח שונה כך שמנהל התחנה יוכל לעבור את ההדרכה בעצמו על פי הנושאים המפורטים כמפורט בנספח ג'.
- ט. שינוי רגולציית מצלמה ל 2 מגה פיקסל במקום 1.3, לתחנות דלק חדשות בלבד.

י. הדרישה לכספת שונתה כך שרק מי שמחזיק מעל 10,000 ₪ יחויב בכספת באופן התואם את ההנחיות הרוחביות של משטרת ישראל.

3. השפעות כלכליות:

שינויים כלכליים זניחים בעקבות נאמן ביטחון ללא צורך בהכשרה, שינוי רזולוציית מצלמות רק לעסקים חדשים ועדיין ברף פיקסלים נמוך, דרישות אבטחה פיזית בלילה ואמצעי מיגון (חלון ממוגן ירי) לא בוצעו בפועל ועל כן הסרת הדרישה ללא השלכות כלכליות, שימוש במזומנים ירד משמעותית בכל מקרה ולכן הובלת כספים גם כך בוצעה במקרים נדירים. כספת רק מעל 10,000 ₪- צפי להשפעה כלכלית זניחה- מכיוון שמרבית התחנות עדיין יחזיקו בכספת. 4. לידיעתכם.

בברכה,

רן בן חמו, רפ"ק
ע' רח"ט אבטחה
ר' תחום טיוב רגולציה

8.6.2025

לכבוד
מר יואל ברייס, יו"ר
רשות האסדרה

א.נ.,

הנדון: עדכונים שבוצעו במפרט האחיד – תחנות תדלוק

לאחרונה העלו נציגי חברות הדלק בקשה לתיקון דרישה של הלחץ הדינמי המופיע בפריט רישוי 2.2 א', סעיף 6.11.3 אשר עודכן לאחרונה ומשמעות התיקון החמרה בדרישות.

בפתח הדברים, יצוין שהמכון הישראלי לאנרגיה ולסביבה היה בתהליך של עדכון הוראות מכ"ר 506 ולאחר מכן פריט רישוי 2.2 לתחנות תדלוק וזאת ביחד עם נציגי רשות הכבאות, ולצורך האמור התקיימו מספר מפגשים בין הצדדים בעבר.

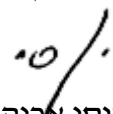
לעניין סעיף 6.11.3 בו מופיעה דרישה ללחץ דינמי של 2 בר לצורך אספקת מים בתחנות תדלוק, למיטב ידיעתנו, דרישה זו אינה תואמת את הוראות נציב כבאות והצלה, אשר קובעות לחץ דינמי נדרש של 1.4 בר בלבד. יצוין כי דרישה זו מופיעה באופן עקבי גם בדפי הביקורת המתקבלים משירותי הכיבוי.

הפער בשינוי הדרישה הקיימת 2 בר ולדרישה שהוסכמה עם הכבאות על 1.4 בר אינה תואמת את היכולות של רשת המים המקומית לספק מים בלחץ של 2 בר ובשל כך נקבעו הוראות נציב כבאות ל-1.4 בר. כמו כן הדרישה ל-2 בר הינה דרישה בעלת השלכות כלכליות משמעותיות עבור חברות הדלק ואני מניחים כי קיים יסוד סביר כי מדובר בטעות סופר.

אשר על כן, נודה אם תואילו לבדוק את הסוגייה ולבחון את האפשרות לעדכן את הדרישה בסעיף 6.11.3 בפריט 2.2א, כך שתתאים לדרישות נציב כבאות והצלה לפיו לחץ דינמי יעמוד כל 1.4 בר וזאת לשם יצירת אחידות רגולטורית ומניעת חוסר ודאות בשטח, נושא זה אף הוסכם עם נציגי מטה הארצי בכבאות

נודה להתייחסותכם בהקדם.

בברכה,

יוסי אריה, מנכ"ל

המכון הישראלי לאנרגיה ולסביבה

העתקים: תת טפסר טיראן שמר, רמ"ח רישוי והגנה מאש ארצי כבאות והצלה לישראל
אהרן-אליסף חסדאי, ראש מטה רשות האסדרה
נציגי חברות הדלק

פרק 5 - משרד העבודה – פריט 10.16

- 5.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין**
- 5.1.1. פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 (להלן - פקודת הבטיחות בעבודה) ותקנותיה.**
- התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:
- (1) תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997.
 - (2) תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.
 - (3) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007 (להלן - תקנות עבודה בגובה).
 - (4) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993. (להלן - תקנות ממסים ארומטיים).
 - (5) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
 - (6) תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג-1992 (להלן - תקנות העגורנאים).
 - (7) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011. (להלן - תקנות הניטור)
 - (8) תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.
 - (9) תקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.
 - (10) תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988.
- 5.1.2. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן - חוק הארגון) ותקנותיו.**
- התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:
- (1) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 (להלן - תקנות מסירת מידע).
 - (2) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 (להלן - תקנות ממונים על הבטיחות).
 - (3) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א-1960.
 - (4) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות תכנית לניהול בטיחות).
- 5.1.3. פקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945 ותקנותיה:**
- (1) תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה – רשימה נוספת), התש"ס-1980.
 - (2) תקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.
- 5.1.4. תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשנ"ו-1995.**
- 5.2. הגדרות**
- לפרק זה -
- 5.2.1. אבזר הרמה - התקן כלשהו המשמש לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס הכל בהתאם לסעיף 71(ב) לפקודת הבטיחות בעבודה .;**
- 5.2.2. בדיקות סביבתיות תעסוקתיות - פעולות המבוצעות בידי בודק מעבדה מוסמך לשם מדידת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה,**

- הכוללות סקר מקדים מעודכן וניטור סביבתי של גורמים מזיקים שנערך בהתאם לממצאיו בהתאם לתקנות הניטור.
- 5.2.3. **בדיקות רפואיות** - בדיקות שמתבצעות ע"י רופא מורשה או ע"י שירות רפואי מוסמך, לרבות בדיקות טוקסיקולוגיות-ביולוגיות.
- 5.2.4. **בדק מוסמך** - אדם שמפקח עבודה ראשי הסמיכו בכתב לערוך בדיקות וניסויים, כמפורט [בפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.2.5. **בדק מעבדה מוסמך** - עובד מעבדה מוסמכת בעל הסמכה תקפה ממפקח העבודה הראשי במשרד העבודה, לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה בהתאם לתקנות הניטור.
- 5.2.6. **בעל עסק** - כהגדרתו בפרק "הגדרות כלליות" למפרט, לרבות המחזיק במקום העבודה.
- 5.2.7. **גורמים מזיקים** - כהגדרתם [בתקנות הבטיחות בעבודה \(ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים\), התשע"א-2011](#) ;
- 5.2.8. **התקני בטיחות** - התקן בטיחות, המגן באופן בטוח על כל חלק של מכונה, תהליך או ציוד אחר, העשוי להוות סכנה לעובדים ולנמצאים בסביבה המסוכנת, המותר לשימוש על פי כללי המקצוע המקובלים וכל דין.
- 5.2.9. **מדריך עבודה בגובה** - מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש מדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות עבודה בגובה, והוא רשום במרשם.
- 5.2.10. **מחזיק במקום העבודה** - כל אחד מאלה:
(1) המעסיק.
(2) במפעל - הבעל או התופש כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.
(3) בעל מקום העבודה.
(4) המנהל בפועל את מקום העבודה.
(5) אדם שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה.
(6) המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.
- 5.2.11. **מחלת משלח יד** - מחלה הנזכרת בתוספת [שבתקנות מחלות מקצוע \(חובת הודעה - רשימה נוספת\), התש"ס-1980](#), או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוחלו הוראות סעיף 5 [לפקודת התאונות ומחלות משלח היד \(הודעה\), 1945](#).
- 5.2.12. **מיתקן חשמלי** - מיתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), הכל בהתאם לתקנה 1 [לתקנות הבטיחות בעבודה \(חשמל\), התש"ן-1990](#).
- 5.2.13. **מיתקן לחץ** - דוד קיטור, קולט אוויר, קולט קיטור.
- 5.2.14. **מכונה** - כל מכונה, התקן וציוד, לרבות התקן מכני ורצועת הנעה.
- 5.2.15. **מכונת הרמה** - כל מכונה או התקן הרמה שניתן באמצעות אביזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי הכל בהתאם לסעיף 79 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.2.16. **מכין תכנית לניהול בטיחות** - בעל השכלה וניסיון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפי תקנה 4 [לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה \(תכנית לניהול הבטיחות\), התשע"ג-2013](#).

- 5.2.17. **ממונה על הבטיחות** - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעביד לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) [לחוק הארגון](#) ולפי [תקנות ארגון הפיקוח על העבודה \(ממונים על הבטיחות\), התשנ"ו-1996](#).
- 5.2.18. **ממייסדים פחמימניים ארומטיים מסוימים**: כהגדרתם בתקנות ממייסדים ארומטיים.
- 5.2.19. **מעבדה מוסמכת (משרד העבודה) (להלן - מעבדה מוסמכת)** - מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד העבודה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות -תעסוקתיות של ריכוזי החומר באוויר במקומות עבודה בהתאם לתקנות הניטור.
- 5.2.20. **מעסיק** - לרבות חבר בני אדם ונציגו החוקי של מעביד שנפטר, ולרבות מחזיק או תופס במקום עבודה.
- 5.2.21. **מפעל - משרד העבודה (להלן - מפעל או עסק)** - מפעל או חצרים שבהם או בתחומי הגדר שלהם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינוי, תיקון, עיטור, גימור, ניקוי, רחיצה, פירוק, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בחצרים שתי אלה:
- (1) פעולת המפעל היא דרך משלח-יד או לשם השתכרות.
 - (2) אם מועסקים שם עובדים שכירים - יש למחזיק במקום העבודה זכות גישה או זכות שליטה; לרבות המפעלים המפורטים בסעיף 3 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970.
- 5.2.22. **מפקח עבודה** - מי שנתמנה לפי [חוק הארגון](#), להיות מפקח עבודה, סגן מפקח עבודה ראשי או מפקח עבודה ראשי, לפי העניין, ו"מפקח אזורי" לעניין מפעל פלוני - מי שנתמנה לפי החוק האמור להיות מפקח עבודה אזורי באזור שבו נמצא המפעל.
- 5.2.23. **מקרה מסוכן** - מקרה כלשהו מהמקרים הנמנים [בתקנות התאונות ומחלות משלח יד \(הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה\), התשי"א-1951](#).
- 5.2.24. **נאמן בטיחות** - מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח סעיפים 19 או 20 [לחוק הארגון](#).
- 5.2.25. **נוחיות** - משתנות, בתי כיסא עם אסלה להדחה, בתי כיסא מעל בור, בתי כיסא יבשים למיניהם ונוחיות כיוצא באלה.
- 5.2.26. **סיכונים** - סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בציוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר במקום עבודה.
- 5.2.27. **סקר מקדים** - סקר שיטתי הנערך במקום העבודה לצורך זיהוי, הערכה ותיעוד של גורמים מזיקים, הכולל אפיון שלסביבת העבודה ומתבצע באמצעות תצפיות ואיסוף מידע איכותי וכמותי בעמדות עבודה ובחללי עבודה, וממצאיו משמשים בסיס לקביעת היקף הניטור הסביבתי-תעסוקתי בהתאם לתקנות הניטור.
- 5.2.28. **עבודה בגובה** - כל עבודה, לרבות גישה למקום עבודה, שבשלה עלול עובד ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ולרבות עבודה כאמור:
- (1) המתבצעת מעל משטח עבודה ללא גידור או מעקה תקני.
 - (2) המצריכה הטיית גוף האדם ביותר מ-45 מעלות מעבר לגדר או למעקה של משטח העבודה או מדרכת המעבר, לפי העניין.
 - (3) המתבצעת מתוך בימה מתרוממת ניידת, סל להרמת אדם או פיגום ממוכן.
- 5.2.29. **עגורן** - כל אחד מאלה:

- (1) עגורן צריח (Tower Crane).
 - (2) עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי.
 - (3) עגורן גשר עילי ועגורן שער.
 - (4) עגורן להעמסה עצמית.
- 5.2.30. **עובד** - לרבות עובד קבלן כוח אדם, עובד קבלן חיצוני, עובד עצמאי.
- 5.2.1. **עובד ברעש מזיק** – כהגדרתו בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
- 5.2.2. **רופא מורשה** - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית, וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר העבודה, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין התוספת הרביעית לתקנות הניטור.
- 5.2.3. **רמת הפעולה** - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המרבית המותרת או, אם לא נקבע ערך לחשיפה המשוקללת המרבית המותרת, מחצית תקרת החשיפה המותרת של הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה ובחלק א' בתוספת השנייה בתקנות הניטור.
- 5.2.4. **רעש מזיק** - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התש"ס-2000, העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו;
- 5.2.5. **שירות רפואי מוסמך** - כל אחד מאלה:
(1) לשכה בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות, אם שר הבריאות הסמיכה להיות שירות רפואי מוסמך, בכלל או לעניינים מסוימים.
(2) קופת חולים, כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.
(3) מוסד רפואי, ששר העבודה, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לביצוע בדיקות רפואיות לעניין תקנות אלה.
כל זאת, בהתאם לתקנות הניטור.
- 5.2.6. **תאונת עבודה** - תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ולעובד עצמאי - עקב עיסוקו במשלח ידו.
- 5.2.7. **תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים - למפרט זה** - כל אחת מאלה:
(1) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.
(2) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
(3) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993.
- 5.3. **כללי**
- 5.3.1. דרישות בעניין הבטיחות והבריאות התעסוקתית חלות הן ביחס לעובדים והן ביחס לנמצאים במקום העסק וסביבתו. לכן, גם לגבי מבקרים במקום העסק שאינם עובדים - יינקטו לגביהם אמצעי בטיחות וגהות ע"י בעל העסק.
- 5.4. **תנאים לפתיחת העסק – תנאים לקבלת רישיון ראשוני**
בנקודת זמן זו אין עובדים מועסקים בעסק ואין פעילות ייצור. מכונות נרכשו או בתהליך רכישה והותקנו.

5.4.1. ארגון מערך הבטיחות

- 5.4.1.1. בעל עסק יכין תמצית מידע בכתב בדבר סיכונים בעבודה שבה העובד מועסק או הקיימים במקום העבודה לקראת העסקת עובדים בעסק בשפה המובנת לעובד.
- 5.4.1.2. בעל עסק יכין מידע עדכני בדבר הסיכונים במקום עבודה, ובפרט בדבר הסיכונים הקיימים בתחנת העבודה שבה יועסק העובד וגם הוראות עדכניות לשימוש, הפעלה ולתחזוקה של ציוד, של החומרים ושל תהליכי העבודה במקום העבודה לצורך הדרכת עובד בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות מסירת מידע לקראת העסקת עובדים בעסק.
- 5.4.1.3. בעל עסק יודא שיש ברשותו בפנקס רישום הדרכה (דוגמא בקישור) בו יתועדו הדרכות העובדים שיועסקו בעסק.
- 5.4.1.4. בעל עסק יסמן חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה בתווית או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי כנדרש בתקנה 8 לתקנות מסירת מידע בשפה המובנת לעובד.

5.4.2. בטיחות

- 5.4.2.1. בעל עסק יקבע מקום לאחסון חומר מסוכן כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, במקום בר-פיקוח, רחוק ממקור חום ואש, עם שילוט מתאים, הכל בהתאם לדרישות אחסון המופיעות בגיליון הבטיחות של החומר.
- 5.4.2.2. בעל עסק יתקין מיתקן חשמלי, בהתאם לדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990 ובפרט במקום שבו מתקיים תהליך צביעה על בסיס חומרים העלולים לגרום להתפוצצות, יתקין בעל עסק מיתקן חשמלי מהסוג המונע התפוצצות בתאי צביעה לרבות מקום הכנת הצבע לקראת התהליך; המיתקן יהיה מותאם לתקן ישראלי ת"י 60079, בהתאם לדרישת תקנה 10 לתקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), תש"ן-1990.
- 5.4.2.3. בעל עסק יתקין אמצעי גישה בטוחים ומעברים נוחים וחופשים ממכשולים לכל מקום שאדם צריך לעבור בו, בהתאם לסעיף 49 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- 5.4.2.4. בעל עסק יודא כי מכוונות, ציוד וכלי עבודה מצוידים בתקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה, לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים.
- 5.4.2.5. בעל עסק יתקין קו חיים או נקודת עיגון לצורך ביצוע עבודה בגובה אם יידרש על פי הדרישות המופיעות בתקנות עבודה בגובה.
- 5.4.2.6. בעל עסק יהיה רשאי להפעיל מכונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן – כלים טעוני בדיקה תקופתית) רק לאחר שנבדקו לפני הפעלתם הראשונית ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך מתוך הרשימה הנמצאת בכתובת:
<https://serviceproviders.labor.gov.il/Pages/Person.aspx>

5.4.3. בריאות תעסוקתית

- 5.4.3.1. בעל עסק ירכוש ציוד מגן אישי מתאים על מנת לספק לכל עובד בהתאם לעבודות ולתהליכים שיידרש לבצע.
- 5.4.3.1.1. ציוד מגן אישי יהיה באיכות נאותה, חזק ועמיד ובעל מבנה ותכונות למתן הגנה נאותה מפני הסיכונים שאותם הוא בא למנוע.
- 5.4.3.1.2. הציוד יותאם, לפי תפקידו וצורתו, לאיבר הגוף של העובד שעליו הוא נועד להגן, וכן לסיכון שאותו הוא נועד למנוע.
- 5.4.3.1.3. ציוד מגן אישי יהיה בכמות מספקת לכל העובדים החשופים לסיכונים.
- 5.4.3.1.4. ציוד מגן אישי יעמוד בדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997, ובהוראות התקן הרלוונטי לציוד, ככל שקיים.
- 5.4.3.2. בעל עסק יתקין תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 28 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.4.3.3. בעל עסק יתקין נוחויות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדים לגברים ולנשים בהתאם לצורך, תקינות ובמצב נקי בכל עת כנדרש [בתקנות הבטיחות בעבודה \(נוחיות\), התשכ"ה-1965](#).
- 5.4.3.4. בעל עסק שבעסקו אמורים להתבצע תהליכים עיבוד עץ כגון ניסור, הדבקה ו/או צביעה על בסיס חומרים הפולטים אדים רעילים ואבק עץ יתקין אמצעי יניקה טובים ויעילים סמוך ככל האפשר למקום הימצאותם ושימושם להבטיח סביבת עבודה ללא חשיפה חריגה לגורמים מזיקים בהתאם לדרישות תקנה 2 [לתקנות הניטור](#).
- 5.4.4. **רווחה לעובדים**
- 5.4.4.1. בעל עסק יתקין סידורי רחצה, כגון כיור, לשימוש העובדים, שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב, בהתאם לסעיף 140 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#). בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 141 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.4.4.2. בעל עסק יתקין כסאות או ספסלים מתאימים, בעלי משענת גב, במספר מספיק ובמצב תקין על מנת לאפשר לעובדים לשבת כאשר קיימת להם האפשרות, בהתאם לדרישת סעיפי 144 ו-145 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#). בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 146 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.4.4.3. בעל עסק יתקין נקודות נאותות ונגישות לצורך הספקת מים ראויים לשתיה, שהגישה אליהן נוחה לכל העובדים במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 136 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.4.4.4. בעל עסק יתקין מלתחה (ארון בגדים – Locker) מספיקה ונאותה לבגדים שאין לובשים אותם בשעות העבודה לשימוש העובדים, בהתאם לסעיף 142 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#). בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 143 [לפקודת הבטיחות בעבודה](#).
- 5.4.4.5. בעל עסק, בו אמור להתבצע תהליך מסוכן לבריאות כגון הדבקה ו/או צביעה על בסיס חומרים הפולטים אדים רעילים וכול', יקצה לרשות העובדים מקום מתאים לאכילת

ארוחותיהם, ובו שולחנות וכסאות במספר מספיק לשימוש העובדים, בהתאם לדרישת סעיף 158 לפקודת הבטיחות בעבודה.

5.4.4.6. בעל עסק ירכוש ויתקין בעסק ארגזי עזרה ראשונה, נגישים במהירות ובקלות בעת הצורך, עם תכולה תקפה הנדרשת בתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988, בהתאם למספר העובדים.

5.5. תנאים תפעוליים לאחר קבלת היתר זמני או רישיון עסק

בנקודת זמן זו מועסקים עובדים ומתבצעים במפעל תהליכי עבודה בהתאם להיתר זמני או לרישיון עסק שקיבל.

5.5.1. ארגון מערך הבטיחות

5.5.1.1. בעל עסק ימסור לעובד תמצית מידע בכתב בדבר סיכונים בעבודה שבה העובד מועסק או הקיימים במקום העבודה וידריך אותו, לכל מאוחר ביום תחילת עבודתו, בדבר מניעתם והגנה מפניהם.

5.5.1.2. בעל עסק ידריך את העובדים בדבר הסיכונים במקום עבודה, ובפרט בדבר הסיכונים הקיימים בתחנת העבודה שבה מועסק העובד ועל הוראות עדכניות לשימוש, הפעלה ולתחזוקה של ציוד, של החומרים ושל תהליכי העבודה במקום העבודה בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות מסירת מידע. הוא יחזור על ביצוע ההדרכה הזאת לפחות אחת לשנה.

5.5.1.3. ההדרכה תבוצע באמצעות בעל מקצוע מתאים אשר יוודא כי כל עובד הבין והוא בקיא בנושא ההדרכה בהתאם לדרישת תקנה 3 לתקנות מסירת מידע. ההדרכה תתועד בפנקס רישום הדרכה.

5.5.1.4. בעל עסק לצורך הפעלת מכונת הרמה המופעלת בכוח מכני, חשמלי, הידראולי או פניאומטי, למעט עגורן יעסיק אדם העונה לדרישות שפורטו בתקנה 18(ב) לתקנות העגורנאים ושמונה על ידו או על ידי בעליה של מכונת הרמה למטרה זו באמצעות הטופס "מינוי מפעיל מכונת הרמה".

5.5.1.5. בעל עסק לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא לאחר שהעובד קיבל הדרכה בידי מדריך עבודה בגובה והונפק לעובד "אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה" בתוקף המעיד על תחומי ההדרכה שאותם קיבל, בהתאם לתקנה 5 לתקנות עבודה בגובה.

5.5.1.6. בעל עסק לא יבצע פעולה במכונות שבתנועה ובמסרת שבתנועה כשאינן מגודרות אלא לאחר מתן הדרכה מתאימה לעובד ומינויו כ- "אדם כשיר" כהגדרתו בסעיף 38(ב) לפקודת הבטיחות בעבודה באמצעות כתב מינוי לאדם כשיר.

5.5.1.7. בעל עסק אשר מעסיק לפחות 25 עובדים יקים ועדת בטיחות כנדרש בסעיף 10 לחוק הארגון, כאשר חברי הוועדה הוכשרו כנאמני בטיחות כנדרש בתקנה 4 לתקנות מסירת מידע. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי הודעה על הקמת ועדת בטיחות בהתאם לסעיף 12 לחוק הארגון ויפרט בה שמות חברי הוועדה, יושב הראש והמזכיר.

5.5.1.8. בעל עסק אשר מעסיק לפחות 50 עובדים נדרש למנות ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף באמצעות הטופס מקוון "הודעה על מינוי ממונה בטיחות" ולהודיע על

כך למפקח עבודה אזורי לצורך קבלת אישורו על המינוי. לאחר קבלת אישורו של מפקח עבודה אזורי למינויו של ממונה על הבטיחות יעסיק את הממונה על הבטיחות בהיקף שעות העבודה חודשיות אשר רשם מפקח עבודה אזורי באישורו יוודא כי ממונה על הבטיחות מקיים את חובותיו כמפורט בתקנה 11 לתקנות ממונים על הבטיחות.
5.5.1.9. בעל עסק אשר מעסיק לפחות 50 עובדים יוודא הכנת וקיום תכנית לניהול בטיחות אשר תוכן בידי מכין תכנית לניהול בטיחות, בהתאם להוראות חובה בתכנית בטיחות המפורטות בתקנה 5 לתקנות תכנית לניהול בטיחות וידאג לעדכונה ויישומה מידי שנה וימלא אחר דרישות תקנה 3 לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

5.5.2. בטיחות

5.5.2.1. בעל עסק יקיים מיתקן חשמלי במצב תקין כאשר מיתקן לא תקין ינותק ממקור אנרגיה ולא יהיה בשימוש.
5.5.2.2. בעל עסק יפעיל מכונות, ציוד וכלי עבודה רק לאחר שהתקין התקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה, לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים. ישמור על תקינות התקני בטיחות ומיגון עבור חלקים טעוני גידור, כל עוד אלו מצויים בתנועה או בשימוש, בהתאם לדרישת סעיף 44 לפקודת הבטיחות בעבודה.
5.5.2.3. בעל עסק יפעיל וישתמש במכונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן – כלים טעוני בדיקה תקופתית) רק לאחר שנבדקו באופן שותף ובתדירות שנקבעה בפקודת הבטיחות בעבודה ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך מתוך הרשימה הנמצאת בכתובת: <https://serviceproviders.labor.gov.il/Pages/Person.aspx> ויבצע תחזוקה שוטפת, על פי הוראות יצרן.

5.5.3. בריאות תעסוקתית

5.5.3.1. בעל עסק יקיים מידת חום סבירה בכל עמדת עבודה בעסק בהתאם לסעיף 30 לפקודת הבטיחות בעבודה.
5.5.3.2. בעל עסק לא יבצע תהליכים עיבוד עץ כגון ניסור, הדבקה ו/או צביעה על בסיס חומרים הפולטים אדים רעילים, בפרט ממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים, ואבק עץ אלא לאחר הפעלת מערכת יניקה יעילה סמוך ככל האפשר למקום הימצאותם ושימושם להבטיח סביבת עבודה ללא חשיפה חריגה לגורמים מזיקים בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הניטור.
5.5.3.3. בעל עסק יתחזק ציוד מגן אישי לעובדים באופן המבטיח תקינותו, לרבות על פי הוראות יצרן הציוד.
5.5.3.4. בעל העסק יחייב כל עובד החשוף לסיכונים בעסק להשתמש בציוד מגן אישי.
5.5.3.5. בעל עסק יקיים את המפעל במצב נקי, בהתאם לדרישת סעיף 16 לפקודת הבטיחות בעבודה. בהתאם לסעיף 20 לפקודת הבטיחות בעבודה, בעל העסק רשאי להגיש בקשה לפטור מדרישה זו.

5.5.3.6. בעל עסק יאסוף ויסלק פסולת המכילה גורמים מזיקים מתחנות העבודה, כך שלא ייגרם מטרד או נזק לבריאות העובד, בהתאם לדרישת תקנה 2 [לתקנות הניטור](#).

5.5.3.7. בעל עסק בו מתבצעים תהליכי עבודה במ עלולים העובדים להיחשף לרעש מזיק נדרש עם תחילת העבודה לפנות למעבדה מוסמכת לצורך ביצוע בדיקה סביבתית תעסוקתית לרעש.

5.5.3.8. בעל עסק נדרש לבצע בדיקות רפואיות תעסוקתיות ראשוניות ותקופתיות לעובדים הנחשפים לרעש מזיק בהתאם לממצאי ניטור סביבתי תעסוקתי לרעש או לעובדים מוגדרים כעובדים ברעש מזיק בתוספת הראשונה [לתקנות הבטיחות בעבודה \(גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש\)](#), התשמ"ד-1984 בידי [רופא מורשה](#). הרופא המורשה יקבע עבור כל עובד בפנקס בריאות את התאמתו לעבודה אליה הוא מיועד.

5.5.3.9. בעל עסק שבעסקו מתבצעים תהליכים עיבוד עץ כגון ניסור, הדבקה ו/או צביעה על בסיס חומרים הפולטים אדים רעילים ואבק עץ נדרש, עם תחילת העבודה לפנות למעבדה מוסמכת לצורך ביצוע [באופן תקופתי](#) באמצעות בודק מעבדה מוסמך סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור סביבתי תעסוקתי, בהתאם לתקנה 1 [לתקנות הניטור](#).

5.5.3.10. בהתאם לממצאי הסקר המקדים יקבע [בודק מעבדה מוסמך](#) תכנית לביצוע ניטור סביבתי תעסוקתי לגורמים כימיים. בעל עסק נדרש לבצע את תכנית הניטור באמצעות [בודק מעבדה מוסמך](#) בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

5.5.3.11. בהתאם לממצאי הניטור הסביבתי תעסוקתי לגורמים כימיים, במידה וריכוזי החשיפה שבתוצאות הניטור הם מעל רמת הפעולה, יקיים את הדרישות שבסיכום הדוח הניטור וינקוט בכל אמצעים טכנולוגיים ובאמצעים ניהוליים ופעל בהתאם להוראות כל דין וכללי המקצוע, לשם הורדת החשיפה לגורם האמור עד לערכי החשיפה המותרים, כפי שרשום בדו"ח הניטור.

5.5.3.12. בעל עסק, הנדרש לבצע לעובד בדיקות רפואיות תעסוקתיות, בהתאם לממצאי ניטור סביבתי תעסוקתי לגורמים כימיים יעסיקו רק לאחר שהעובד עבר בדיקה רפואית בידי [רופא מורשה](#) בתדירות שנקבעה בחקיקה ובתנאי שהעובד נמצא מתאים לעבודתו כפי שרופא מורשה רשם בפנקס הבריאות שלו.

5.5.3.13. בעל עסק יפרסם בתחנות העבודה השונות במקום עבודה את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות, על מנת שיובאו לידיעת כל העובדים, בהתאם לתקנה 5 [לתקנות הניטור](#).

5.5.3.14. בעל עסק יתחזק נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדות לגברים ולנשים בהתאם לצורך, תקינות ובמצב נקי בכל עת, כנדרש [בתקנות הבטיחות בעבודה \(נוחיות\)](#), התשכ"ה-1965.

5.5.4. רווחה לעובדים

5.5.4.1. בעל עסק יקיים סידורי רחצה לשימוש העובדים, לרבות אמצעי ניגוב וסבון.

5.5.4.2. בעל עסק יפעל בקביעות לניקיון, חיטוי לתחזוקה תקינה של נוחיות. דרישה זו תחול גם על מקלחות ומלתחות אם נדרש.

5.6. תנאים מוקדמים המונעים הנפקת אישור למתן רישיון עסק או היתר זמני

הטבלאות הבאות מהוות רשימת תנאים מקדימים כהגדרתם בחוק רישוי עסקים הן בטרם תחילת הפעילות במפעל והן לצורך חידוש רישיון עסק.

5.6.1. תנאים מקדימים בטרם תחילת הפעילות במפעל:

נושא	סעיף במפרט
חשמל	5.4.2.2 •
מכונות וציוד טעון בדיקה תקופתית	5.4.2.4 • 5.4.2.6 •
ציוד מגן אישי	5.4.3.1 •
נוחיות	5.4.3.3 •
סידורי רחצה	5.4.4.1 •
נקודות מי שתייה	5.4.4.3 •
אמצעי גיהות תעסוקתיים	5.4.3.4 •

הערה: אי קיום או הפרת התנאים המפורטים בטבלה לעיל עלול להוות עילה להתנעת תהליך ביטול רישיון עסק מול רשות הרישוי.

5.6.2. תנאים מקדימים לצורך קבלת רישיון עסק ראשוני ואף לצורך חידוש רישיון עסק למפעל:

נושא	סעיף במפרט
------	------------

הדרכות עובדים	•	5.5.1.3
עבודה בגובה	•	5.5.1.5
חשמל	•	5.5.2.1
מכונות וציוד טעון	•	5.5.2.2
בדיקה תקופתית	•	5.5.2.3
הפעלת מכונת הרמה	•	5.5.1.4
בדיקות סביבתיות	•	5.5.3.9
תעסוקתיות	•	5.5.3.10
	•	5.5.3.11
בדיקות רפואיות	•	5.5.3.8
	•	5.5.3.12
ציוד מגן אישי	•	5.5.3.4

הערה: אי קיום התנאים אשר לא הוזכרו בטבלאות לעיל אינו עילה להתנגדות למתן רישיון עסק או חידוש.

הוראות לצד המפרט האחיד

דיווחים שוטפים ואחזקת מסמכים

1. חובת דיווח והצהרות בזמן פעילות העסק

1.1. בעל עסק שבעסקו ארעה תאונת עבודה או חלה אחד העובדים במחלת מקצוע, ישלח למפקח עבודה אזורי דיווח באמצעות "טופס הודעה על תאונת עבודה/מחלת מקצוע" לגבי כל אלה:

1.1.1. תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר למשך יותר מ- 3 ימים ממקום עבודתו, בהתאם לסעיף 3 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

1.1.2. מחלת משלח יד (מקצוע) כמפורט ברשימת מחלות מקצוע המחייבות הודעה לפיקוח על העבודה, בהתאם לסעיף 5 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

1.1.3. מקרה מסוכן כמפורט ב- (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

1.2. מזכיר ועדת בטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול משיבות הוועדה או תמצית ממנו.

2. אחזקת מסמכים

בעל עסק יחזיק בכל עת את המסמכים הבאים ככל שהם רלוונטיים לעסק:

(1) טופס מינוי מפעיל מכונת הרמה (למעט עגורן) - כל עוד העובד מועסק בעסק (סעיף 5.5.1.4)

(2) פנקס רישום הדרכה, בהתאם ל"טופס רישום הדרכה" - לתקופה של שנה מתאריך ביצוע ההדרכה (סעיפים 5.4.1.3 ו- 5.5.1.3)

(3) אישור מפקח עבודה אזורי על מינוי ממונה על הבטיחות, המועסק בעסק או המספק שירותים לעסק (סעיף 5.5.1.7)

(4) אישור תקף על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה (האישור ניתן לתקופה של שנתיים מתאריך הנפקתו) (סעיף 5.5.1.5)

(5) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך לאבזורי הרמה (סעיף 5.4.2.6 ו- 5.5.2.3)

(6) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למכונת הרמה (סעיף 5.4.2.6 ו- 5.5.2.3)

(7) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למיתקן לחץ (סעיף 5.4.2.6 ו- 5.5.2.3)

(8) סקר מקדים מבודק מעבדתי מוסמך - (הסקר יישמר לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו) (סעיף 5.5.3.9)

(9) דוח בדיקה סביבתית תעסוקתית ממעבדה מוסמכת (משרד העבודה) - (דוחות הבדיקה יישמרו לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו) (סעיף 5.5.3.7 ו- 5.5.3.10)

(10) פנקס בריאות מרופא מורשה - כל עוד העובד מועסק בעסק (סעיף 5.5.3.8 ו- 5.5.3.12)

(11) גיליון בטיחות (SDS) של כל חומר בשימוש בעסק אשר מוגדר מסוכן בחוק חומרים מסוכנים (סעיף 5.4.2.1)

(12) תכנית לניהול הבטיחות שנתית מעודכנת (סעיף 5.5.1.9)

(13) תמצית בכתב של מידע בדבר סיכונים בעבודה לרבות תיעוד על מסירתה (סעיף 5.4.1.1)

ו- 5.5.1.1)

(14) כתב מינוי אדם כשיר (סעיף 5.5.1.6)

מסמך

דו"ח גיבוש רגולציה

מפרט אחיד

מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ

פריטי רישוי 10.16 א ו- 10.16 ב'

עורכי הדו"ח :

אריק טייב, מנהל תחום רישוי והסמכות, מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית
ארווין סני, מפקח עבודה אזורי מחוז צפון, מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

יוני 2025

תוכן עניינים

3	תקציר מנהלים.....
4	פרק ראשון – רקע על הסוגיה והתהליך.....
4	א. המסגרת המשפטית והאינטרס המוגן.....
5	ב. תיאור המצב הקיים.....
7	ג. היקף ועומק התהליך.....
8	פרק שני - ניתוח הבעיה.....
8	א. הסיכונים לבטיחות ובריאות העובדים בעסקים המוסדרים.....
9	ב. התאמת המפרט למטרות הכלליות של רישוי עסקים.....
10	פרק שלישי – הגדרת מטרות.....
10	פרק רביעי - למידה מהעולם.....
10	א. סקירה בין-לאומית.....
11	הגדרת רגולציה מהעולם כתשתית לגיבוש הרגולציה המקומית.....
12	פרק חמישי – גיבוש, ניתוח, השוואת חלופות ובחירה.....
12	א. השוואת העדכון המוצע אל המצב הקיים (חלופה 0).....
14	ב. השוואה בין חלופות.....
16	ג. בחירה בחלופה המועדפת.....
18	פרק שישי – עיצוב החלופה הנבחרת.....
19	פרק שביעי - הגדרת יעדים וקריטריונים.....
20	נספח א': תיאור תהליך העבודה.....
21	נספח ב': מקורות מידע ונתונים.....
21	א. פרטי חקיקה בהם מוגדרת הרגולציה לעניין והיוו את בסיס בחינת הסוגיה:.....
22	ב. דו"ח רשם המחלות התעסוקתיות לשנים 2012-2013.....
22	ג. שאלון מיפוי סיכונים לבעלי עניין רלוונטיים.....
24	ד. נתוני רישוי עסקים לפי רישומי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפריט רישוי 10.16 א ו-10.16 ב – ייצור רהיטים מעץ.....

תקציר מנהלים

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית שבמשרד העבודה, משמש כרגולטור האחראי על בטיחות ובריאות העובדים במקום העבודה. בין היתר, הוא נותן אישורים במסגרת חוק רישוי עסקים לעניין הבטחת בטיחות הנמצאים במקום העסק וסביבתו. במסגרת עבודתה של הוועדה לרישוי עסקים ברשות האסדרה, נקבעו מספר פריטי רישוי אשר להם קיימת דחיפות בקביעת תנאי המפרט האחיד, ביניהם מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ (פריטי רישוי 10.16 א' ו-10.16 ב').

מסמך זה מציג את תהליך הבחינה שבוצע עבור התנאים הקבועים במפרט 10.16 א' ו-10.16 ב', העוסקים בדרישות שיש למלא לצורך קבלת רישיון עסק במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ. לפרק המפרט האחיד של משרד העבודה, שתי מטרות מרכזיות, נוכח הגדרת מטרת הרישוי בחוק – הבטחת בטיחות השוהים במקום העסק וסביבתו, וכן לאור מטרות החקיקה המסמיכה את הרגולטור – גם הגנה מפני סיכונים נוספים של הבטחת בריאותם של העובדים.

היקף ועומק התהליך הותאמו לרוחב הסוגיה הנידונה ובוצעו במידה צרה-בינונית, שכן ראשית, החובה לקבוע תנאי רישוי מראש עוגנו בחקיקה; ושנית, ההסדרים במפרט נדרשים לעמוד בהלימה לחקיקה הקיימת.

במסגרת התהליך נעשתה עבודה לאיתור מפגעים וסיכונים העלולים לפגוע בבטיחותו ובריאותו של העובד. לצורך כך בוצעו תחילה תהליכי מיון וסינון לכלל החובות במפרט; תהליך זה התנהל כמעין משפך שבתחילתו "הוכנסו" כלל החובות לבדיקה ראשונית, ובסופו התמקד התהליך במספר ממוקד של חובות. בהתאם, מטרת תהליך הבחינה ושינוי הרגולציה היא להביא לעדכון הדרישות מהעוסקים, התאמתן לשטח וניסוחן בצורה פשוטה וברורה.

קבוצות הדרישות שנבחנו מתפרסות על כמה נושאים עיקריים: ארגון מערך הבטיחות, בטיחות העובד, בריאות תעסוקתית, רווחה לעובד ודיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים נדרשים; עמידה בכל אלו נדרשת לצורך קבלת אישורו של הרגולטור במסגרת קבלת רישוי לעסק. הליך הבחינה הביא לעדכון המפרט האחיד עבור פריט 10.16 ב' ו-10.16 א' בשישה היבטים מרכזיים:

1. התאמת החקיקה הרלוונטית למפעלי עץ וייצור רהיטים
2. התאמת תנאים שנותנים מענה לסיכונים שבמפעלי עץ וייצור רהיטים
3. חידודים והבהרות בפרק "ההגדרות" ובפרק "דיווחים שוטפים ואחזקת מסמכים"
4. אסדרה בין תנאים לפתיחת עסק חדש לבין תנאים תפעוליים המהווים פרקים מרכזיים במפרט – מבנה חדש של המפרט האחיד
5. עדכון בהתאם למבנה החדש של המפרט האחיד של התנאים המוקדמים המונעים הנפקת אישור למתן רישיון עסק או היתר זמני
6. חידודים והבהרות בנוגע לדרישות שלא היו בהירות דיין
7. קביעת הוראות לצד המפרט האחיד

פרק ראשון – רקע על הסוגיה והתהליך

א. המסגרת המשפטית והאינטרס המוגן

א.1. רישוי עסקים

במדינת ישראל פועלים קרוב ל-700,000 עסקים מסוגים שונים.¹ מתוך עסקים אלו ישנם כ-180 סוגי עסקים המחויבים לפעול כשבידם רישיון עסק. מטרת רישיון העסק היא להבטיח שננקטים כל האמצעים והסידורים המתאימים להפעלתו התקינה של העסק, כך שהמועסקים בו, לקוחותיו והציבור הרחב לא ייפגעו ממנו. על-פי ההערכות, נכון לשנת 2024 ישנם כ-135,000 עסקים הפועלים עם רישיון עסק.²

חובת רישוי העסקים ותהליכי הרישוי נקבעו **בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968** (להלן: "חוק רישוי עסקים") ותקנותיו, עבור עסקים הנדרשים בכך, והם מפורטים **בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013** (להלן: "הצו"). החוק מגדיר את המטרות שרישיון העסק נועד להגן עליהן, כאשר על כל אחת מהן אמון רגולטור אחר שאחראי על מימושה והוא מהווה כנותן האישור.

הליך בקשת הרישיון מתנהל באופן בו הרשות המקומית בתחומה העסק פועל (להלן: "הרשות" או "רשות הרישוי") משמשת כגורם מתכלל לתהליך הוצאת רישיון העסק והיא זו שמנפיקה את הרישיון לבעל העסק. טרם הנפקת הרישיון, הרשות המקומית פונה לנותני האישור לקבלת אישורם שהעסק טעון הרישוי עומד בדרישותיהם. הדרישות בהן מתבקש מבקש הרישוי לעמוד כדי לקבל את הרישיון נקבעו **במפרט האחד**,³ שהוא מסמך המאגד את כל דרישות התוכן הרגולטוריות של כל נותני האישור הרלוונטיים לצורך קבלת רישיון העסק עבור פריטי רישוי המוגדרים בצו. מטרתו של המפרט האחד היא להקנות ודאות למבקשי הרישוי וכן להבטיח אחידות ושוויון. בשלב הקמת העסק, המפרט האחד מאפשר לעסק להכיר את הדרישות ולצפות את המשאבים שיידרשו לצורך עמידה בדרישות החלות עליו, לגייס הון בהתאם ולכלכל את צעדיו; במהלך חיי העסק, המפרט האחד מסייע לבעל העסק בריכוז הדרישות שחלות עליו בהתנהלות השוטפת.

א.2. הרגולטור האחראי על האינטרס המוגן

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית שבמשרד העבודה (להלן "המינהל"), "מינהל הבטיחות" או "הרגולטור") הינו אחד הרגולטורים האחראיים על מתן אישור לצורך רישוי עסק, מתוקף חוק רישוי עסקים ותפקידו הוא לשמש כנותן אישור עבור פריטי רישוי מסוימים כפי שהוגדרו בצו, כאשר שניים מפריטי הרישוי הנדרשים באישור המינהל הם **מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ**.⁴ צו רישוי עסקים קובע שבעניין עסקים אלה, דרישות נותן האישור האמון על בטיחות עובדים יקבעו במפרט אחד.

תפקידו של המינהל כרגולטור הוא לפעול להבטחת האינטרס הציבורי הנוגע להבטחת ושמירה בטיחות ובריאות העובדים בענפים השונים, באמצעות כלי מדיניות מגוונים כגון: פיקוח ואכיפה, הסמכות בעלי מקצוע, מתן היתרים ורישיונות לפעולות שונות ועידוד פעילויות לקידום הבטיחות בעבודה.

מקורות החקיקה העיקריים אשר מסמיכים את המינהל לנקוט פעולות בתחומים השונים הינם: **פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970** (להלן: "הפקודה") ו**חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-**

¹ https://www.cbs.gov.il/he/publications/doclib/2023/15.shnatonbusiness/st15_03x.pdf למ"ס, שנתון סטטיסטי בנושא עסקים 2023.

² על סמך נתונים שנאספו בעבודה משותפת של משרד רה"מ ומשרד הפנים בשנת 2017, שביחס אליהם בוצעו השלמות, ניתוחים והתאמות לשנת 2022.

³ פירוש על תוכן הרפורמה וההיסטוריה של תהליך התגבשותה ניתן למצוא **באתר משרד הפנים**

⁴ 10.16 א', עץ ומוצרי: עיבוד, ייצור, צביעה, ציפוי, חיסום וחיטוי ו-10.16 ב' עץ ומוצרי: ייצור רהיטים, בהתאמה.

1954 (להלן: "החוק") ותקנותיהם. מכח שני חוקים אלו פועל המינהל כדי להגן על האינטרס עליו הוא מופקד, שעיקרו **הבטחת ושמירת בטיחות ובריאות העובדים** באמצעים רגולטוריים וכלי מדיניות נוספים אחרים.

א.3. הוועדה לאסדרת רישוי עסקים

בדצמבר 2021 בוצע תיקון חוק נוסף, במסגרתו נקבעה הקמת **הוועדה לאסדרת רישוי עסקים** (להלן: "הוועדה") תחת אחריותה של רשות האסדרה, שתפקידה הם: לגבש הצעות לפרסום מפרטים אחידים (חדשים או עדכון קיימים), לייעץ לנותני האישור בעניינים הנוגעים לאסדרה וכן לסייע לנותני האישור בבחינת עלות יישום האסדרה טרם קביעתה. עם הקמתה, החליטה הוועדה לצאת למהלך רוחבי בתחום המפרטים האחידים. כצעד ראשון, הוחלט לבחון מפרטים אחידים שאושרו ופורסמו, ולבדוק אם הם עומדים במטרות של רפורמת המפרטים האחידים ואם יש צורך בעדכונם. השיקול המרכזי שהנחה את הבחירה במפרטים לבחינת הוועדה, היו מפרטים של סוגי עסקים נפוצים ובעלי רמה נמוכה של מורכבות וסיכון (בהקשר של רישוי עסקים). **בתוכנית העבודה לשנת 2024 נקבע שיעודכן מפרט אחיד לפריט 10.16ב', עץ ומוצרים: ייצור רהיטים.**

ב. תיאור המצב הקיים

מינהל הבטיחות, כמופקד על האינטרס של שמירת בטיחות ובריאות העובדים וכן ממלא מטרת הרישוי של **בטיחות הנמצאים במקום בעסק וסביבתו**, ומשמש יחד עם רגולטורים נוספים כנותן אישור עבור פריטי רישוי 10.16א ו-10.16ב', מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ. במאגרי המינהל כיום רשומים כיום כ-1,650 עסקים בקטגוריה זו, המונים למעלה מ-21 אלף עובדים;⁵ מרבית המפעלים הם מפעלים קטנים, כאשר כ-40 עסקים מעסיקים מעל 50 עובדים והם מהווים רק 2.4% ממפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ.

ב-10 השנים האחרונות⁶ הוגשו מידי שנה בממוצע כ-260 בקשות לצורך אישור למתן רישוי עסק בקטגוריית רישוי זו, כ-34% מהן נדחו בשל אי עמידה בדרישות. בכל השנים הללו הוגשו סך הכל 2,600 בקשות, מתוכן אושרו כ-1,715 בקשות.⁷

במשך 4 השנים האחרונות נערכו על-ידי המינהל כ-1,700 ביקורי פיקוח במקומות אלו, כולל לצורך מתן אישור לרישוי העסק.

הדרישות השונות במפרט נשענות כולן על תקנות מאושרות העוסקות בבטיחות בעבודה. שיקול הדעת במפרט מתייחס לקביעה איזה דרישות בטיחות נדרשות כתנאי מקדים, איזה דרישה תהיה תנאי ברישיון ואיזה דרישות לא יידרשו במסגרת חוק רישוי עסקים.

פעילות העובדים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ חושפת את העוסקים לסיכונים בטיחותיים ובריאותיים רבים ברמה גבוהה יחסית בהתחשב בצידוד, חומרים, תהליכים, סביבת העבודה וכו'; סיכונים אלו יפורטו בהרחבה בהמשך מסמך זה. לצורך צמצום בשגרה ועל מנת להגן על בטיחותם ובריאותם של העובדים מפניהם בעת הפעולות המבוצעות במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ, קבועה רגולציה המנחה את העובדים והמעסיקים כיצד לנהוג. להלן עיקרי הדברים:

- עבור סביבת עבודה בתנאי רעש מזיק נקבעו הוראות לשיטות הפעולה שיסיעו בצמצום הסיכון לעובד באמצעות מנגנוני בקרה ושימוש בפעולות הגנה במשך העבודה. דרישות אלו מעוגנות בתקנות

⁵ קיימת סבירות כי תחום ייצור רהיטים מעץ מונה קרוב ל-27 אלף עובדים, וייתכן והפערים נובעים מהיעדר דיווחים.

⁶ רישוי לפריט זה ניתן ל-10 שנים, ולכן נבחנו כלל העסקים במחזור רישיון עסק זה.

⁷ נספח ב' – נתוני רישוי עסקים ברישומי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות הרעש) מגדירות את המגבלות המוטלות על סביבת עבודה ברעש מזיק, בין היתר – הגבלת מדדי חשיפה לרעש, שימוש באמצעי הגנה להפחתת עוצמת הרעש המזיק שעשוי להביא לפגיעה, קביעת תדירות בדיקות רפואיות-תעסוקתיות לעובדים, וכן תדירות הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות המספקות ניטור של מדדי הרעש ומאפשרות לקבוע את דרכי ההתמודדות עם נזקים שאירעו או לצמצום ההסתברות לנזקים אפשריים.

- **הגנה מפני חשיפה לגורמים מזיקים** כגון אבק עץ מוסדרת בתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011, אשר דורשות התקנת מערכות אוורור ויניקה לצורך צמצום החשיפה לגורמים מזיקים, מגדירות את רמות החשיפה המרבית המותרות לאבק עץ, וכן את החובה לערוך מעת-לעת בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות, בכדי לקבוע את רמת הסיכון והאפשרויות להתמודדות עמן.
- מגוון הפעולות הכרוכות בשימוש במכונות על כל סוגיהן ונקיטת אמצעי הבטיחות וההגנה מוגדרות בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970 לעניין התקנת אמצעי בטיחות נדרשים לצורך צמצום סיכונים והגנה פיזית (לדוג': מיגון לבטח סביב מכונות), ולעניין בדיקת קולט אוויר על-ידי בודק מוסמך; בתקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990 הנוגעות לעבודה מוגנת ובטוחה עם כלים ומתקנים חשמליים, וכן בתקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתננים), התשנ"ג-1992 אשר מסדירות את בעלי המקצוע המאפשרים להפעיל כלים אלו ובאיזה אופן יתופעלו. לצורך ביצוע עבודה בגובה קובעות תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) תשס"ז-2007 חובת הדרכה מתועדת של העובד באמצעות מדריך עבודה בגובה מוסמך ושימוש בציוד מגן אישי.
- לצורך העמדת בקרה ופיקוח על תנאי עבודה עם חומרים כימיים מזיקים בתהליכים הקיימים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ קובעות תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993, את רמת החשיפה המרבית המותרת לממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים, שימוש בציוד מגן אישי לצורך הגנה מחשיפה מוגברת, נקיטת אמצעי הגיהות האישיים במקום, חובת הדרכה לעובדים עם החומרים המזיקים האלה והצבת אמצעי שילוט ואזהרה מפני שימוש וחשיפה, קביעת תנאים לעריכת בדיקות רפואיות-תעסוקתיות לרבות תדירותן ותוכןן ורישום תוצאותיהן, והחובה המוטלת על המעסיק לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות לצורך ניטור חשיפת העובדים לחומרים.
- לאור השימוש בחומרים לצורך ביצוע תהליכי צביעה והדבקה, תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תיווי וסימון של אריזות), תשנ"ח-1998, מנחות בנוגע לאופן אחסון החומרים במקום והחובה לאחסן את גיליון הבטיחות של החומרים המסוכנים, וכן אמצעי המיגון בהם יש להיעזר בעת השימוש בחומרים השונים.
- לצורך הכרת הסיכונים הכרוכים בפעולות השונות שמבצע העובד, קובעות תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999 חובת הדרכה לעובדים ע"י המעסיק טרם התחלת עבודתם ויידוע בנוגע לסיכונים במקום, ובתדירות של לפחות פעם בשנה. כמו כן לצורך שמירה על בריאותם ובטיחותם של העובדים קובעות תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), תשנ"ז-1997 את סוג ציוד המגן האישי הנדרש בהתאם לתהליכי עבודה וחלקי הגוף החשופים לפגיעה.

לצדו של מינהל הבטיחות, ישנם שני רגולטורים נוספים נותני אישור במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ אשר עמידה בתנאים שלהם נדרשת לצורך מתן רישוי העסק על-ידי רשות הרישוי, ואלו הם: **הרשות הארצית לכבאות והצלה לישראל** (להלן: "רשות הכבאות" או "כב"ה") **והמשרד להגנת הסביבה**. מכלול התנאים של שלושת הרגולטורים מרכיבים את סט הדרישות אותם צריך למלא מבקש הרישוי. כיום, קבוע מפרט אחיד⁸ עבור פריט הרישוי שמספרו 10.16ב', וכל רגולטור נותן את אישורו על-בסיס התנאים שקבע בפרק המפרט האחד הרלוונטי אליו.

רשות הכבאות מתייחסת בדרישותיה במפרט האחד להגנה מפני סכנות הטמונות בהתלקחות אש והבטחת דרכי גישה ומילוט, בכדי למנוע סיכונים פיזיים וגופניים, הימצאות ציוד הגנה מתאים במקום הכולל הצטיידות באמצעי כיבוי ושליטה באש ועשן, שילוט, תאורת חירום, אספקת מים מתאימה וכן טיפול בסיכונים חשמליים ומניעת התרחשויות. כב"ה העמידו סט של תנאים הנשענים גם לפי חקיקת תכנון ובנייה, תקן ישראלי (להלן: ת"י) והוראות נציב כבאות והצלה הקבועות במקורות נורמטיביים שונים. דרישות כבאות והצלה מחולקות בהתאם לגודל העסק, ומבחינות בין התנאים הנדרשים בכל מקום ומקום.⁹

המשרד להגנת הסביבה קבע תנאים במפרט אחד לצורך הבטחת מטרת הרישוי הנוגעת לאיכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים, הנשענים על בקרת מים ושפכים ומוזהמים הנוגעים לתשתיות המים, מניעת זיהומי קרקע, טיפול באיכות אוויר, תנאי אחסון והיתרי עבודה עם חומרים מסוכנים ומניעת מפגעי רעש מזיק לסביבה. דרישות המשרד להגנת הסביבה מתמקדות במניעת זיהומים סביבתיים מהמפעל לסביבה הכללית בעוד משרד העבודה אמון על מניעת חשיפה של עובדים בתוך המפעל.

ג. היקף ועומק התהליך

נוכח החובה הקבוע החוק רישוי עסקים ובצו לקביעת תנאי בטיחות בעבודה במפרט אחד מצד אחד והיקף התקנות העוסקות בבטיחות עובדים שחלות ממילא על העסקים הללו, התהליך היה מצומצם באופיו בהתחשב בעיקרון הפרופורציה. התהליך התמקד בבחינת האפשרויות לצמצום דרישות מיותרות, הקלה על הליך מתן רישיון עסק באופן שלא יפגע באינטרס הציבורי, הגברת הבהירות של הדרישות במפרט האחד ועדכון דרישות מקדמיות כך שניתן יהיה לעמוד בהן בטרם התחלת הפעילות בעסק.

בחינת תוכן הרגולציה בוצעה בשני מישורים - המישור הראשון הוא בחינת דרישות ספציפיות, המישור השני הוא בחינת המפרט כולו באופן שלם, בשאיפה לייצר בתוכו היגיון פנימי העומד באמות המידה המקצועיות בתהליכי מדיניות רגולציה. תהליך זה התנהל כמעין משפך שבתחילתו "הוכנסו" כלל הוראות המפרט לבדיקה ראשונית. לאחר מכן, קובצו הוראות שלהן מכנה משותף לסוגיות מרכזיות שנבחנו. כל סוגיה נבחנה בהתאם לעקרון הפרופורציה ולפי היקפה, חומרת הבעיות העולות ממנה, המורכבות שלה וההשפעה שלה על המפוקחים.

לאור זאת, התהליך שבוצע סביב גיבוש המפרט האחד הינו בהיקף בינוני-מצומצם. יצוין כי הסקירה הבינלאומית בחנה את הרגולציות המובילות בעולם בתחום, לרבות בנוגע לניהול הסיכונים הקיימים והרגולציה שיש להחיל; אך התעורר קושי לאתר מהו משטר הרישוי הקיים במקומות שנבדקו, והאם קיים סט של אישורים נדרשים ומחייבים עבור מבקשי הרישוי כתנאי לפעילות. שיתוף הציבור שנעשה, פנה לבעלי עניין בתחום והיה ממוקד ובהיקף צר, לצורך מיפוי הסיכונים והנטלים בתחום זה.

⁸ מפרט אחד מאושר לפריט רישוי מספר 10.16 ב' ייצור רהיטים מעץ

⁹ כלל הדרישות עבור רישוי עסקים לפריט 10.16ב' מפורטים באתר [כבאות והצלה לישראל](#) תחת "קבוצה 10"

פרק שני - ניתוח הבעיה

א. הסיכונים לבטיחות ובריאות העובדים בעסקים המוסדרים

פעולות במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ כוללות עבודה עם חומרי גלם שונים שתהליכי העבודה עמם עלולים לגרום אחריהם נזקים לגוף האדם – לרבות דרך מערכת השמיעה והנשימה ודרך חשיפה עורית. כמו-כן, באם הנזק פוגע במערכת אחת, הרי שייתכן ומערכות אחרות יישאו במחיר ויושפעו בתפקודן.

בשנים 2010-2012 דווחו סך-הכל על 545 מקרים שזוהו כמחלות מקצוע בתחום תעשיית העץ וייצור הרהיטים¹⁰. ב-5 השנים האחרונות דווחו על 111 מחלות מקצוע שמקורן במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ, וכן 560 מקרים של תאונות עבודה¹² שאירעו בעסקים אלו.¹³

הואיל ושוק מפעלי עץ וייצור הרהיטים מעץ מונה 1,650 עסקים המעסיקים כ-21 אלף עובדים, ובכל מקום תהליכי הייצור המתרחשים כרוכים בסיכון לעובדים והעוסקים במלאכת הייצור, הרי שלא מדובר על בעיה נקודתית, אלא על מערכת שלמה שיש לפעול לטובת צמצום הסיכונים בה. שכן, המחיר באם לא יופעלו מערכות הגנה שונות לטובת העוסקים, תהיה פגיעה בבטיחותם, בריאותם ושלמותם הפיזית של העובדים.

מינהל הבטיחות מיפה ארבעה סיכונים מרכזיים, שזוהו על-ידו באמצעות בדיקות מדגמיות של דו"חות פיקוח שהפיק¹⁴ והליקויים שאותרו, דיווחים אודות מחלות מקצוע וחשד למחלות מקצוע, ודיווחים על תאונות שאירעו. המיפוי תוקף מול עסקים ועובדים בתחום.

א.1. **רעש מזיק** המופק בעת ביצוע הפעולות כרוך בשימוש באמצעים משוכללים המפיקים רעש מזיק, הגורם לפגיעה במערכת השמיעה. תהליכים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ מבוצעים כיום ברובם על-ידי מכונות כבדות מבוססות מנועי הפעלה, אשר מפיקות רעש בעוצמות משתנות. בהתאם לדיווח האחרון של רשם המחלות התעסוקתיות, נכון לשנת 2021, עמד מספר המקרים בתחלואת רעש מזיק בתחום תעשייה וחרושת על כ-180 מקרים בשנה¹⁵.

א.2. **חזירת חלקיקי אבק עץ במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ** - חשיפה לרמות גבוהות של אבק עץ קשורה בסיכון מוגבר לגידולים ממאירים במחיצות האף ולסרטן הריאה לפגיעה במערכת הנשימה, המובילה לנזקים בריאותיים, בין היתר - דלקות בדרכי הנשימה, ליקויים בתפקודי ריאות, רגישות גבוהה בסימפונות ואסתמה תעסוקתית. בין מקורות החשיפה המשמעותיים בנגריות ניתן למנות את עיבוד חומרי העץ באמצעות כלים ידניים, תהליכי שיוף, מכונות אוטומטיות, שימוש באוויר דחוס, ניקוי וטאטוא יבשים. תוצאות הערכת חשיפה תעסוקתית בנגריות קטנות בישראל מצביעות על מגמה מתמשכת של חשיפת יתר של עובדים לאבק עץ, חשיפה החורגת מרמות חשיפה מרביות מותרות. אחוז בדיקות הניטור הסביבתי-תעסוקתי של אבק עץ בנגריות בארץ, שבהן נמצאו ערכי חשיפה חריגים, עשוי להיות גבוה מ-80% מסך בדיקות הניטור לגורם סיכון זה.¹⁶ לא נשקלה קביעת אמצעי יניקה ספציפיים בבית העסק, אלא נקבעה מידה של החשיפה המרבית המותרת.

¹⁰ בהתאם לנתונים שהועברו מרשם המחלות התעסוקתיות.

¹¹ לא ניתנה התפלגות אודות מחלות המקצוע שזוהו.

¹² בהתאם לסעיף 1(3) ל פקודת התאונות ומחלות משלחיד (הודעה), 1945

¹³ [נספח ב' - נתוני רישוי עסקים ברישומי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית](#)

¹⁴ [נספח ב' - נתוני רישוי עסקים לפי רישומי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית](#)

¹⁵ פרסום הדו"ח האחרון של [רישום מחלות תעסוקתיות לשנים 2020-2021](#) (עמ' 41); לא ניתן לקבוע את החלק היחסי של ענף העץ מכלל תחום התעשייה וחרושת. לא ידוע מתוך כמה עובדים.

¹⁶ [חשיפה לאבק עץ ופעולות התערבות לצמצומה בנגריות קטנות](#) - המוסד לבטיחות ולגיהות - 29.05.2017

א.3. **חשיפה לממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים** בהם משתמשים בעת ביצוע פעולות הדבקה או צביעה בתהליכים המבוצעים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ; חשיפה תעסוקתית של העובדים עלולה לגרום לנזק בריאותי אשר חומרתו נמצאת ביחס ישיר לרמת ההתנדפות של כל ממס. גם רמתם של תקני החשיפה המשוקללת יכולה, ברוב המקרים להעיד ביחס הפוך על חומרת הנזק הבריאותי אשר עלול להיגרם לעובדים החשופים לממסים הארומטיים השונים.

א.4. **סיכוני בטיחות מהפעלת מכונות וכלים** הקשורים לעבודות במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ קשורים למכונות בהן נעשה שימוש, שחלקן מהוות סכנה לשלמות הגוף וחלקן נדרשות לתקינות מלאה, בכדי לצמצם סיכונים בהפעלתן. המכונות והכלים בהם נעשה שימוש בפעולות השונות מופעלות באופן חשמלי וברובן כוללות חלקים חדים אשר נדרשים בנקיטת זהירות מרובה, כולל שימוש באמצעי הגנה פיזיים. לצורך הגנה על שלמות הגוף, מותקנים אבזורי בטיחות במכונות השונות, לרבות מיגון לבטח המגביל את אזור הגישה של העובד לקרבת המכונה; באשר לתקינות כלים ומכונות הרמה למיניהן, אשר נעשה בהם שימוש תדיר במפעל בעיקר לצורך שינוע, קיים הצורך לבצע עבורם תסקירי בדיקה תקופתיים, בכדי שהפעלתם תהיה נאותה ולא תלווה בכשלים טכניים.

מבדיקה מדגמית של דו"חות ביקורי פיקוח בשנים 2019-2023 הליקויים השכיחים שנמצאו היו היעדר ביצועים ויישום דרישות כגון: בדיקות רפואיות, הדרכות לעובדים, בדיקת בודק מוסמך לכלים טעוני בדיקה ובדיקות סביבתיות-תעסוקתיות. לצד אלו, נבחנו גם דיווחי מחלות המקצוע או חשד אליהן ונמצא כי ירידה בכושר השמיעה, הינה הפגיעה הרווחת בקרב העובדים בענף, ובעקבות זאת הרגולטור דורש הדרכות עובדים בנושא רעש, שימוש בצידוד מגן אישי, ביצוע ניטור תעסוקתי – סביבתי, וחובת מעקב רפואי. לעניין הדיווחים אודות תאונות שאירעו באותן השנים, אותרו פגיעות אשר מקורן בשימוש לקוי בכלים שונים, אשר לא ננקטו בהן אמצעי בטיחות מרביים לדוג': שימוש במכונות לא מוגנות כנדרש, עבודה לא בטוחה על כלים מיטלטלים, עבודה בגובה לא בטיחותית והרמה לא נכונה של משא.¹⁷

ב. התאמת המפרט למטרות הכלליות של רישוי עסקים

הערכת חומרת הבעיה בתהליך בחינת המפרט הוא ייחודי ביחס לתהליכי רגולציה מסורתיים, זאת בעקבות נקודת המוצא של התהליך; המפרט האחד בו קבועות הדרישות מראש עבור מבקשי הרישוי צריכות להיות תנאי סף להבטחת הבטיחות במקום העסק ובריאותם של העוסקים בכדי לצמצם את הסיכונים, זאת לצד יישום מטרת העל של יצירת בהירות ואחידות בתנאי הרישוי עבור העוסקים בתחום. לאור בחינת הסיכונים הקיימים במקום והרגולציה הקבועה לעניין, להלן פירוט מיפוי הפערים שזוהו:

הפער	פירוט
דרישה נקודתית המתעלמת מסכנות אחרות נוספות	קיימת התייחסות לגבי אופן אחסון חומרים מסוכנים לצורך הבטחת בטיחות ובריאות העובד בעסק, אך הדרישה מתייחסת רק לחומרים המוזכרים בתקנות הגיהות התעסוקתית השונות, ולא לחומרים נוספים שעשויים להימצא וקיים בהם סיכון לעובד.
דרישות הנוגעות למיעוט של עסקים	התייחסות לגבי בדיקה תקופתית לכלים טעוני בדיקה לצורך אבטחת בטיחות העובדים בעסק. בין הכלים הוזכרה מעלית, אך מבדיקה עלה כי קיימת כמות מזערית של מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ אשר מותקנת בהם מעלית.

¹⁷ מבדיקה מדגמית של 25 דו"חות, נמצאו 19 מקרים שבהם דווח על ירידה בשמיעת העובד.

קיימת התייחסות לתנאים מוקדמים אך מעטים. נוצרה אי בהירות אצל מבקש הרישוי ולכן הובהרו והורחבו הדרישות לפתיחת עסק. המבנה של המפרט השתנה בהתאם לכך.	אי הגדרת תנאים לפתיחת עסק חדש
דרישות שלא נוסחו באופן ברור בהתאם לרגולציה הקבועה בחקיקה ויצירה אי-בהירות בין בעלי העסקים ומבקשי הרישוי לרגולטור, חלקן אף יצרו אי-הבנה וקושי בהבנת התנאים ויישומם. בין דרישות אלו נמנות: - היקף העסקת ממונה על הבטיחות במקום; - תדירות וחובת קיום בדיקות תעסוקתית-סביבתיות ובדיקות רפואיות לעובדים; - תנאים ודרישות בנוגע להתקנות מקלחות.	דרישות שאינן בהירות
המפרט כלל סט של תנאים כאשר הייתה אי בהירות אצל מבקש הרישוי אילו הם התנאים אשר אי קיום מונע מתן רישיון עסק או מתן היתר זמני	אי הגדרת תנאים המונעים מתן רישיון עסק או היתר זמני

בעיות אלו יוצרות קשיים רבים בקרב בעלי העסקים הכפופים למפרט, ואף לעיתים מעקרות את המטרות שלשמן הן כוננו מלכתחילה. מכיוון שההתערבות הרגולטורית כבר קיימת בתצורת המפרט האחיד, כל שנותר הוא לקבוע את רמת ההתערבות בתוכן הדרישות המחייבות.

פרק שלישי – הגדרת מטרות

מטרת ההתערבות הרגולטורית היא להביא למקסום השמירה על בטיחותם ובריאותם של העוסקים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ, תוך פישוט הדרישות הרגולטוריות וקביעת תנאים התואמים לשלב בקשת הרישוי. תנאים מגבילים אלו ייצרו סטנדרטיזציה, בהם יצטרכו לעמוד בעלי העסקים – בעת בקשת הרישוי וכן לאחריו בעת הפעלת העסק, ויספקו עבורם בהירות רגולטורית וודאות בעת הגשת הבקשה לרישוי העסק.

כאמור, כ-36% מן הבקשות שהוגשו לרגולטור ב-10 השנים האחרונות נדחו ונדרשו לשפר את התנאים במקום בכדי לקבל אישור לצורך מתן רישוי. מטרתו של הרגולטור בהתערבות זו היא לצמצם עבור מבקשי הרישוי את הדרישות העודפות והלא בהירות, וזאת באמצעות הגברת הבהירות הרגולטורית.

פרק רביעי - למידה מהעולם

א. סקירה בין-לאומית

ענף מפעלי העץ וייצור רהיטים מעץ בעולם נתון לפיקוח וכרוך ביישום דרישות אשר מטרתן להבטיח את בטיחות ובריאות העובד באמצעים שונים: פעולות מוקדמות הקובעות את תנאי סביבת העבודה בטרם תחילת העבודה, וכן נקיטת צעדי הגנה שונים במהלך ביצוע הפעולות השוטף. במקרה דנן נבחנו הרגולציות המובילות הקובעות את הסטנדרט באירופה וארה"ב. יצוין כי לא אותר, במסגרת הבדיקה, מה משטר הרישוי הקיים על עסקים אלו במקומות שנבדקו ומי הגורם הבודק האחראי.

ארגון הבטיחות והבריאות האמריקאי (OSHA) קובע כללים שבאים להגן על העובד מפני הסיכונים המרכזיים שמופו: מגבלות על רמות החשיפה המותרות לעובד, רמות החריגה המותרות, הדרישה לביצוע בדיקות ניטור, שימוש באמצעי הגנה והתקנת מערכות הנדסיות, יניקה ואוורור לצורך הקטנת החשיפה

לתנאי העבודה באבק עץ, הפעלת מכונות וציוד לעיבוד עץ¹⁸, שימוש בציוד מגן אישי¹⁹ ושימוש בכלים ידניים.²⁰ כלל התנאים הרלוונטיים לפעילותם של מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ קבועים ב-CFR 29.

באשר לרעש מזיק נקבע כי יש לקיים בדיקות ניטור רעש תקופתיות ולנקוט באמצעי הגנה עבור העובדים לצורך צמצום הנוק, באמצעות ציוד מגן אישי, וכן בעזרת הנדסת סביבת העבודה.²¹ בין הדרישות ניתן למצוא את הכללים לעבודה בטוחה ומוגנת ואמצעי ההגנה הנדרשים במקום והציוד בו צריך להצטייד העובד בעת ביצוע הפעולות, וכן אילו בדיקות מחויב המקום לעשות לצרכי ניטור החומרים המזיקים ואילו בדיקות רפואיות נדרש העובד לבצע מעת לעת.²²

הדירקטיבה האירופאית קובעת את כללי המסגרת לצורך שמירה על בטיחות ובריאות העובדים. בין היתר, האיחוד האירופי קבע כי על המעסיק לבצע הערכות סיכונים הנוגעים לבריאות ובטיחות העובד, ולנקוט בהתאם בפעולות כגון שימוש בציוד הגנה הולם, תכנון וארגון פיזי של המקום.²³ כמו-כן בכל הנוגע לתהליכים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ קובעת הרגולציה של האיחוד האירופי את הגבלת החשיפה לאבק עץ ולרעש, הפעלת מכונות וציוד עץ, חובת השימוש באמצעי הגנה, שימוש בכלים ידניים²⁴ וביצוע בדיקות ניטור לסביבת העבודה וביצוע בדיקות רפואיות לצורך מעקב אחר בריאותו של העובד.²⁵

הגדרת רגולציה מהעולם כתשתית לגיבוש הרגולציה המקומית

בבחינת שתי הרגולציות המובילות בעולם, נראה שהפרקטיקה ברגולציה דומה – הן מבחינת זיהוי הסיכונים והן בהתמודדות עמם, באמצעות שימוש בדרישות תפעוליות - כללי המסגרת הנדרשים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ מסייעים בבטיחות והגנה על בריאות העובדים, ומגדירים כלי פיקוח ואכיפה כאמצעי להרתעה ולהבטחת הציות. מרבית ההגנות הנקבעות הן פעולות מנע, כדי למזער את הסיכונים הכרוכים בפעולות השונות במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ.

לצד זאת, חשוב לציין כי הליכי רישוי לרוב נשענים על מבנה הממשל והיחס בין רשויות השלטון, אך בעת קביעת עקרונות היסוד הנוגעים לרישוי עסקים יש לבחון את רמות הסיכון המשתנות, וכן לקבוע סטנדרטים המפוקחים בשגרה.²⁶

¹⁸ [Guide for Protecting Workers from Woodworking Hazards](#). OSHA Publication 3157, (1999)

¹⁹ [Personal Protective Equipment](#). OSHA Publication 3151, (2023)

²⁰ [Hand and Power Tools](#). OSHA Publication 3080, (Revised 2002).

²¹ [1910.95 - Occupational noise exposure](#). | Occupational Safety and Health Administration ([osha.gov](#))

²² [1910 | Occupational Safety and Health Administration](#) ([osha.gov](#))

²³ [Directive - 89/391 - EN - EUR-Lex](#) ([europa.eu](#))

²⁴ [European Agency for safety and health at work - Safety and health at the wood workshop](#)

²⁵ [Directive - 2003/10 - EN - EUR-Lex](#) ([europa.eu](#))

²⁶ דו"ח הערכת גיבוש רגולציה, חוק רישוי עסקים - מסלולי רישוי דיפרנציאליים, משרד ראש הממשלה, 2018

פרק חמישי – גיבוש, ניתוח, השוואת חלופות ובחירה

נוכח הגדרת המצב הקיים, בארץ ובעולם והבחינה הכוללת של הסוגיה, בשלב זה יתבצע ניתוח של החלופות האפשריות הרלוונטיות, לצורך הגדרת הרגולציה לעניין התנאים הנדרשים למתן אישור לעסק העוסק בתהליכים במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ. לצד המצב הקיים והמסגרת המשפטית הקיימת הכוללת משטר של רישוי מראש, נבחנו שתי חלופות, אחת המבוססת על משטר רישוי מראש לצד קביעת תנאים שצריכים להתקיים באופן שוטף במהלך תפעול בית העסק. החלופה השנייה מבוססת על משטר רישוי מראש בנוגע לסיכונים המתייחסים לתשתיות של בית העסק בלבד. לצד ניהול תכנית בטיחות.

א. השוואת העדכון המוצע אל המצב הקיים (חלופה 0)

חלופה 0 – המצב הקיים	חלופה 1	חלופה 2
תנאים מתן אישור לצורך רישוי בהתאם לחקיקה קיימת.	הגדרת תנאים לצורך רישוי וקביעתם במפרט אחד	קביעת תנאים ברישיון המתייחסים לתשתיות של בית העסק בלבד, לצד ניהול תכנית סיכונים של בית העסק בכל הנוגע לפעילותו השוטפת על ידי מכין ניהול תכנית בטיחות.
משטר הרישוי	אישור מראש	אישור מראש
תחולה	כלל מבקשי הרישוי, בעלי עסקים קיימים ועובדים לעניין מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ	כלל מבקשי הרישוי, בעלי עסקים קיימים ועובדים לעניין מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ
דרישות במפרט	- הגדרת תנאים מוקדמים הנוגעים לתשתיות ראשוניות נדרשות כתנאי סף למתן אישור. - תנאים מוקדמים הנוגעים להבטחת הבטיחות במהלך עבודת המפעל – הקמת מערך בטיחות כבסיס לתחילת פעילות.	- קביעת תנאים מקדימים לרישוי, הנוגעים לתשתיות בסיסיות הכרחיות כתנאי למתן הרישיון. - מתן הרישיון יותנה בעמידה בתנאים הקשורים לניהול סיכונים שעלולים לגרום לפגיעה מיידית או חמורה בעת פעילותו של בית העסק.

	הגדרת התנאים אשר אי קיומם מונע מתן רישיון עסק או מתן היתר זמני	החלת חובות מסירת מידע הנדרש לרגולטור לצורך יישום הפיקוח, וכן הגדרת אופן אחזקת מסמכים המעידים על קיום תנאים הנוגעים לשמירה על הבטיחות.	
בקרה	על-ידי הרגולטור באמצעות ביקור פיקוח לשם מתן אישור לרישוי או חידושו בהתאם לתנאים שנקבעו במפרט האחיד	על-ידי הרגולטור באמצעות ביקור פיקוח לשם מתן אישור לרישוי או חידושו, וכן במהלך שגרת המפעל.	
פיקוח ואכיפה	בידי הרגולטור סמכות לביצוע פעולות אכיפה, הטלת קנסות ואיסורים, וכן שלילת רישיון לנושאים שהוגדרו לכך.	בידי הרגולטור סמכות לביצוע פעולות אכיפה, הטלת קנסות ואיסורים, וכן שלילת רישיון	
השפעות	חלופה זו מייצרת הקלות מסוימות בנטל הרגולטורי על המפוקח. אך העברת האחריות ממבקש הרישוי אל בעל המקצוע המוסמך, תייצר אי-בהירות לרגולטור בדבר אופן ניהול הסיכונים בבית העסק, וכן תשתית עלויות נוספות על חלק משמעותי מבתי העסק בתחום.	חלופה זו משקפת את המצב הקיים, ועל-כן לא כוללת השפעות נוספות המוטלות על קהל המפוקחים והעסקים.	

ב. השוואה בין חלופות

כעת תוצג השוואה בין החלופות שהוצגו בבחינת – רב משתנים המודדים את האפקטיביות של כל אחת מהן מטרת הרגולציה הנבחרת להיות היעילה ביותר עבור מבקשי הרישוי לצד מינימום של נטל רגולטורי או כספי נוסף, לצורך הבטחת קיומן של הגנות על העובד בהיבטי בריאות ובטיחות, בעת הבקשה לרישוי. כל קריטריון יימדד בהתאם ליישום מטרות אלו בחלופה המוצעת, כאשר משקולות הציונים ינועו בין 1 ל-3 ($1 =$ יישום מינימלי, $3 =$ יישום מקסימלי), לפיכך החלופה בעלת הציון הגבוהה ביותר תהיה זו שתגשים באופן היעיל ביותר והמיטבי את מטרות הרגולציה.

3	2	1
יישום מיטבי ויעיל של המטרות	יישום בינוני של המטרות	יישום מינימלי של המטרות

חלופה 0 מצב קיים	חלופה 1 הגדרת תנאים לצורך רישוי לעסק בצמוד לקבוע בחקיקה	חלופה 2- הגדרת תנאים ברישיון לביצוע ניהול תכנית בטיחות כתנאי ברישיון
המפרט הקיים שפורסם מסדיר את הדרישות הנוגעות לשמירה על בריאות ובטיחות העובדים. התנאים שנקבעו לצורך מתן אישור לבקשת רישוי עסק, חלקם אינם מוגדרים באופן מספיק ברור, חלקם כללים מדי ומייצרים חוסר בהירות וחוסר וודאות אצל מבקשי רישוי שונים.	התנאים לצורך מתן אישור לבקשת רישוי עסק שעודכנו, מוגדרים באופן סדור, מגבירים את הבהירות והוודאות של מבקש הרישוי במסגרת העדכון שיבוצע במפרט אחיד, התנאים שעליהם יידרש מבקש הרישוי לעמוד בהם, יהיו ברורים ומובנים יותר לצורך קבלת אישורו של הרגולטור. דרישות ברורות יהיו יותר אפקטיביות ללא צורך של פרשנות כלשהי	לצד התנאים הנוגעים להקמת בית העסק, תחול על בית העסק חובת ניהול תכנית בטיחות שתוחבר על ידי איש מקצוע, ותפרט את הסיכונים הפוטנציאליים בעת פעילות בית העסק, ניהולם ומזעורם.
אסטרטגיית התערבות	רישוי מראש	אישור מראש
דרישות	החלת הדרישות עבור כלל העוסקים והעוסקים במפעלי עץ וייצור הרהיטים מעץ. התנאים המקדימים מהווים תנאי סף לקבלת האישור מהרגולטור, והם מצומצמים ודורשים מתן הודעה על מיקום הקמת העסק, שכן עמידה בתנאי זה תהווה בסיס לשיקול הדעת האם לאשר או לא את הבקשה. שאר התנאים שיוגדרו ברישיון, יהוו תנאים לעמידה באישור זמני או קבוע או דחייה בהתאם לרמת הסיכון.	החלת הדרישות עבור כלל העוסקים והעוסקים במפעלי עץ וייצור הרהיטים מעץ.
בקרה	ביקורי פיקוח על-ידי הרגולטור, אשר יקבע את העמידה בסטנדרט הקבוע	ביקורי פיקוח על-ידי הרגולטור, אשר יקבע את העמידה בסטנדרט הקבוע.

חלופה 0 מצב קיים	חלופה 1 הגדרת תנאים לצורך רישוי לעסק בצמוד לקבוע בחקיקה	חלופה 2- הגדרת תנאים ברישיון לביצוע ניהול תכנית בטיחות כתנאי ברישיון
פיקוח ואכיפה	ככל שמבקש הרישוי עומד בתנאים המקדימים ודרישות הבטיחות, הבריאות והרווחה הנוגעות לעובדים יקבל מבקש הרישוי אישור מהרגולטור	ככל שמבקש הרישוי עומד בתנאים המקדימים ודרישות הבטיחות, הבריאות והרווחה הנוגעות לעובדים יקבל מבקש הרישוי אישור מהרגולטור
משאבים ועלויות	לא נדרשים משאבים נוספים או עלויות נלוות לצורך מילוי ההוראות.	לא נדרשים משאבים נוספים או עלויות נלוות לצורך מילוי ההוראות. עלות הכנת תכנית בטיחות בבית העסק על ידי איש מקצוע – מומחה בטיחות. לפי נתוני מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, כ-1,600 עסקים ידרשו להוסיף לחיבור תכנית זו. עלות הכנת תכנית מוערכת בכ-5,000 ₪, סה"כ כ-8,000,000 ₪ כעלות בשנה הראשונה, ולאחריה עלות שנתית משוערת של כ-4,000,000 ₪ עבור עדכון התכנית לכלל בתי העסק.
15	18	15
שקלול		

ג. בחירה בחלופה המועדפת

בהתאם להשוואה הנ"ל ולאור הבחינה של מצב השוק, **החלופה הנבחרת היא חלופה 1**, אשר תגדיר את התנאים הנדרשים ממבקש הרישוי באופן ברור יותר, וזאת בהתאם לדרישות הקבועות בחקיקה. חלופה זו לא תהווה נטל נוסף עובר המעסיק או מבקש הרישוי, והתועלת בדבר היא הגדרת רשימת תנאים ברורה יותר למבקשי הרישוי עליהם הם נדרשים לענות בבואם להגיש בקשה. יצוין כי חלופה 2 זכתה לדירוג נמוך יותר מאחר שהיא משתיתה על מרבית בתי העסק בתחום (כ-1,610 מתוך 1,650) עלויות נוספות

לצורך הכנת תכנית ניהול סיכונים בשנה הראשונה, ועדכונה בשנים שלאחריה על ידי איש מקצוע – מומחה בטיחות. על כן, חלופה 1 הכוללת את המפרט האחיד, תוך הבהרות ופירוט הדרישות מבעל העסק זכתה לדירוג גבוה יותר.

פרק שישי – עיצוב החלופה הנבחרת

בהתאם לבחינה שנערכה לעניין פריטי הרישוי 10.16א ו-10.16ב' עסקים שעניינם מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ והחלופה שנבחרה עבור מבקשי הרישוי, יצוין כי תנאי המפרט האחד יחולו על כלל המפעלי עץ ולייצור רהיטים מעץ, וכן על קהל מבקשי הרישוי לפתיחת עסקים מסוג זה.

כעת, יעודכנו התנאים עליהם יידרשו לענות מבקשי הרישוי לפריטים אלו, בעת הגשת הבקשה לרישיון העסק. ככלל, התנאים שיעודכנו נועדו לתת מענה בהיר ומוכן יותר בעת שבאים לצמצם את הסיכונים העיקריים שהוגדרו כבר בחקיקה לעניין הבריאות והבטיחות התעסוקתית – חשיפה לגורמים מזיקים דוגמת אבק עץ, חשיפה לסביבת עבודה בתנאי רעש ושימוש במיכון ומכונות בעלות סיכון בהפעלתן, תוך אזכורם באופן ברור יותר במסגרת עדכון המפרט האחד.

בהתאם לחלופה שנבחרה, עודכנו התנאים במפרט האחד שכוללים:

1. **מבנה מפרט חדש**, הדרישות בהן צריך לעמוד מבקש הרישוי מורכבות משני מדרגים של תנאים:
 - **תנאים לפתיחת העסק** – אלו הם תנאים שעל בעל עסק לקיים בטרם פתיחת העסק כמו בדיקת ציוד הרמה/לחץ לפני הפעלתו הראשונית או רכישת ציוד מגן אישי בהתאם לתהליכי עבודה וכול'.
 - **תנאים תפעוליים** - אלו הם תנאים שעל בעל עסק לקיים במהלך הפעלת העסק או בעת חידוש רישיון עסק. כמו, ביצוע סקר מקדים בידי בודק מעבדה, מעקב רפואיים, תחזוקה שוטפת של מערכות יניקה וכול'.
2. **התאמת תנאים שנותנים מענה לסיכונים**
3. **קביעת תנאים אשר אי קיומם מונע הנפקת אישור למתן רישיון עסק או היתר זמני.**
4. **חידודים והבהרות בנוגע לדרישות שלא היו בהירות דיין**
- הבהרות לעניין הצורך והביצוע של בדיקה רפואית תעסוקתית – על-מנת למנוע אי וודאות במפרט נוספה הפנייה לתקנות הרלוונטיות. תובהר הדרישה לביצוע בדיקות רפואיות תעסוקתיות בהתאם למקרים וגורמי הסיכון הכרוכים בפעולות, וכן האחריות החלה על בעל העסק להעסקת העובד בתנאים שהגדיר הרופא המורשה.
- הבהרות לעניין הצורך והביצוע של בדיקה סביבתית תעסוקתית – הדרישה הובהרה על מנת למנוע אי וודאות במפרט. הובהר מתי נדרש בעל עסק לבצע ניטור סביבתי-תעסוקתי, כולל פירוט גורמי הסיכון המחייבים ביצוע בדיקות ניטור מכח התקנות.
5. **הגדרת תנאים להבטחת הבטיחות, באמצעות ארגון מערך הבטיחות**
 - אחסון חומרים מסוכנים – דרישה זו תחול על כלל החומרים המסוכנים במפעל, כהגדרתם בחוק חומרים מסוכנים תשנ"ג-1993, לצורך השגת בטיחות ובריאות העובד. אופן אחסון החומרים המסוכנים נועד למנוע ראקציות כימיות בין החומרים או תגובות כימיות כמו נידוף של חומרים בשל אחסון לקוי.
6. **קביעת היקף העסקתו של הממונה על הבטיחות** תיקבע על-ידי מפקח עבודה אזורי, כקבוע בחקיקה, וזאת בהתאם לסיכונים הקיימים במפעל.
7. **התאמות הדרישות בתחום בריאות ורווחת העובד** - ציון ופירוט החומרים המזיקים, כך שתיווצר בהירות עבור העובדים והמעסיקים לצורך מניעת הסיכונים הקיימים במקום. חידוד התנאים הנדרשים לעניין התקנת וקיום מקלחות, כך שמחובתו של בעל עסק להתקין מקלחות לשימוש

העובדים בעסק במידה וקיימת חשיפה לממסים פחמימנים ארומטיים מסוימים מעל רמת הפעולה.

8. קביעת הוראות לצד המפרט האחד

- הסרת הדרישה להחזיק תסקיר בדיקה של מעליות כתנאי לרישיון, לאור זניחות הימצאותם של מעליות במפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ. כמו כן, דרישות הנוגעות לעניין זה יקבלו מענה בחקיקה הקיימת.
- חובת החזקת גיליון בטיחות (SDS) לכל החומרים המסוכנים בשימוש בעסק, היות וגיליון זה מכיל מידע לגבי חומר מסוכן, תכונותיו והשפעתו והסיכונים הנובעים ממנו במקום ודרכי מניעתם, והוא מהווה למקור יידע רלוונטי עבור העוסקים במקום.

פרק שביעי - הגדרת יעדים וקריטריונים

לצורך בחינת האפקטיביות של המפרט האחד למפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ בעתיד, יש לבחון האם עדכון תנאי הרישוי השיג את מטרותו בהנגשת המידע והוודאות למבקש הרישוי, ויסייע לבעל עסק בהקלה רגולטוריות לצורך קבלת האישור מהרגולטור. הואיל וכ-34%²⁷ מבקשות הרישוי נפסלות בעת שמוגשות, הגשמת המטרה תיבחן בהתאם לקריטריונים הבאים:

- המדד – מספר בקשות הרישוי שיידחו על-ידי הרגולטור, לצורך קבלת האישור.
- היעד – הפחתה של 15% בדחיית בקשות ראשונות שיוגשו לצורך רישוי.
- איסוף הנתונים מתבצע בכל שנה על-ידי הרגולטור, שכן כל בקשת רישוי מתועדת אצל הרגולטור.
- מועד הבחינה של הרגולציה יתקיים בעוד 10 שנים.

²⁷ כפי שצוין בעמ' 11 בהגדרת מטרת ההתערבות

נספח א': תיאור תהליך העבודה

תהליך הבחינה של המפרט האחיד בפריט הרישוי 10.16ב' נקבע לאור תעדוף הוועדה לרישוי עסקים של רשות האסדרה, אשר קבעה כי עדכון של מפרט אחיד עבור עסקים מסוג זה מהווה פער מול מבקשי הרישוי ויש לצמצם אותו בהקדם. כיוון שעבור מפעלי עץ וייצור רהיטים מעץ קיימת וודאות יחסית מזה זמן לאור קיומו של מפרט אחיד מאושר המנחה את בעלי העסקים, בסיס העבודה עבור הרגולטור היה בחינת מצב השוק וניתוח פעולות הנוגעות להליכי הרישוי – לרבות היבטי הפיקוח והבקרה, שהיו לבסיס נתונים משמעותי לבחינה.

במסגרת התהליך בחן מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית את התנאים במפרט הקיים יחד עם מחלקת הרגולציה באגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות במשרד, בוצע מיפוי סיכונים באמצעות ניתוח בסיס הנתונים הקיים במינהל - דגימת דו"חות פיקוח, דיווחי תאונות עבודה ומחלות מקצוע, וכן נבחנה הרגולציה המקבילה בעולם, הסיכונים הקיימים ובחנה את אופן ההתמודדות של הרגולציות עמם.

כמו כן, נעשתה פנייה יזומה אל מפעלים הרשומים במאגרי המינהל, לצורך בחינת הסיכונים והתנאים הבסיסיים הנדרשים בעסקים בתחום אותם יש לבדוק אותם במסגרת רישוי העסק, לשם שמירה על בטיחות ובריאות השהים בעסק. במסגרת זו הופנה שאלון מקוון אל כ-600 מפעלי עץ וייצור רהיטים פעילים, כאשר על פי הערכתו של הרגולטור ישנם מאות עסקים קטנים נוספים בתחום אשר ייתכן ואינם מדווחים כלל. לשאלון השיבו 5 מפעלים בלבד אשר חוו את דעתם בנוגע להליך הרישוי והסיכונים במקום. לאור המענה המצומצם, הסקת המסקנות והתווית המדיניות נעשתה באופן מבוקר ולצד בחינת הסיכונים והמצב הקיים, כפי שהובא לידי ביטוי בדו"חות הפיקוח והבקרה של הרגולטור.

ההחלטה לקיים תהליך בינוני-מצומצם בהיקפו, נקבעה מפני שלא מדובר בקביעת אישור חדש (החובה לרישוי קבועה בחוק ובצו), או בקביעת דרישות חדשות (החקיקה מעגנת את כלל הדרישות המפורטות במפרט), ולכן התנהלות השוק ברמה הבסיסית אינה משתנה. על כן ניתוח הסוגיה נעשה בהיקף מותאם.

לאחר גיבוש טיוטה ראשונית, הנוסח הועבר להתייעצות עם רשות האסדרה. התקיים הליך לחידוד דרישות והתאמת הדרישות לשלבים השונים של חיי העסק – בקשת רישיון לעומת תפעול שוטף של העסק.

נספח ב': מקורות מידע ונתונים

- א. פרטי חקיקה בהם מוגדרת הרגולציה לעניין והיוו את בסיס בחינת הסוגיה:
- א. פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 ותקנותיה הרלוונטיות למפרט זה:
 - 1.1 [תקנות הבטיחות בעבודה \(ציוד מגן אישי\), התשנ"ז-1997](#)
 - 1.2 [תקנות הבטיחות בעבודה \(חשמל\), התש"ן-1990](#)
 - 1.3 [תקנות הבטיחות בעבודה \(עבודה בגובה\), התשס"ז-2007](#)
 - 1.4 [תקנות הבטיחות בעבודה \(גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים\), התשנ"ג-1993](#)
 - 1.5 [תקנות הבטיחות בעבודה \(גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש\), התשמ"ד-1984](#)
 - 1.6 [תקנות הבטיחות בעבודה \(מכירה והשכרה של מכונות, מתקנים וציוד\), התשס"א-2001](#)
 - 1.7 [תקנות הבטיחות בעבודה \(עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים\), התשנ"ג-1992](#)
 - 1.8 [תקנות הבטיחות בעבודה \(ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים\), התשע"א-2011](#)
 - 1.9 [תקנות הבטיחות בעבודה \(גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות\), התשנ"ח-1998](#)
 - 1.10 [תקנות הבטיחות בעבודה \(נוחיות\), התשכ"ה-1965](#)
 - 1.11 [תקנות הבטיחות בעבודה \(עזרה ראשונה במקומות עבודה\), התשמ"ח-1988](#)
2. [חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ותקנותיו הרלוונטיות למפרט זה](#):
 - 2.1 [תקנות ארגון הפיקוח על העבודה \(מסירת מידע והדרכת עובדים\), התשנ"ט-1999](#)
 - 2.2 [תקנות ארגון הפיקוח על העבודה \(ממונים על הבטיחות\), התשנ"ו-1996](#)
 - 2.3 [תקנות ארגון הפיקוח על העבודה \(ועדות בטיחות ונאמני בטיחות\), התשכ"א-1960](#)
 - 2.4 [תקנות ארגון הפיקוח על העבודה \(תכנית לניהול הבטיחות\), התשע"ג-2013](#)
3. [פקודת תאונות ומחלות משלח יד \(הודעה\), 1945 ותקנותיה](#):
 - 3.1 [תקנות התאונות ומחלות משלח יד \(הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה\), התשי"א-1951](#)
 - 3.2 [תקנות מחלות מקצוע \(חובת הודעה - רשימה נוספת\), התש"ס-1980](#)
4. [תקנות עבודת הנוער \(עבודות אסורות ועבודות מוגבלות\), התשנ"ו-1995](#)
5. [חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968](#)
 - 5.1 [צו רישוי עסקים \(עסקים טעוני רישוי\), התשע"ג-2013](#)
 - 5.2 [תקנות רישוי עסקים \(ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים\), התשס"ג-2003](#)
6. [חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008](#)
7. [חוק החמרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 ותקנותיו](#)
8. [חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961 ותקנותיו הרלוונטיות למפרט זה](#):
 - 8.1 [תקנות למניעת מפגעים \(רעש בלתי סביר\), התש"ן - 1990](#)
 - 8.2 [תקנות למניעת מפגעים \(מניעת רעש\), התשנ"ג-1992](#)
9. [תקנות המים \(מניעת זיהום מים\) \(ערכי הגבה של שפכי תעשייה\), התשס"ד-2003](#)
10. [כללי תאגידי מים וביוב \(שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב\), התשע"ד-2014](#)

ב. דו"ח רשם המחלות התעסוקתיות לשנים 2012-2013

ג. שאלון מיפוי סיכונים לבעלי עניין רלוונטיים

לצורך מיפוי הסיכונים והבנה של המצב הקיים בשטח הופץ בקרב כ-600 בעלי עניין שאלון אשר ביקש לפרט את הסיכונים הקיימים בעסקי ייצור רהיטים מעץ, וכן שאל את בעלי העסקים האם לדעתם קיימים צרכים נוספים שיש על הרגולטור לבדוק טרם מתן רישיון העסק.

השאלון כפי שהובא בפני הנשאלים מופיע כלהלן, כולל תמצות המענה של המשיבים בשאלות.

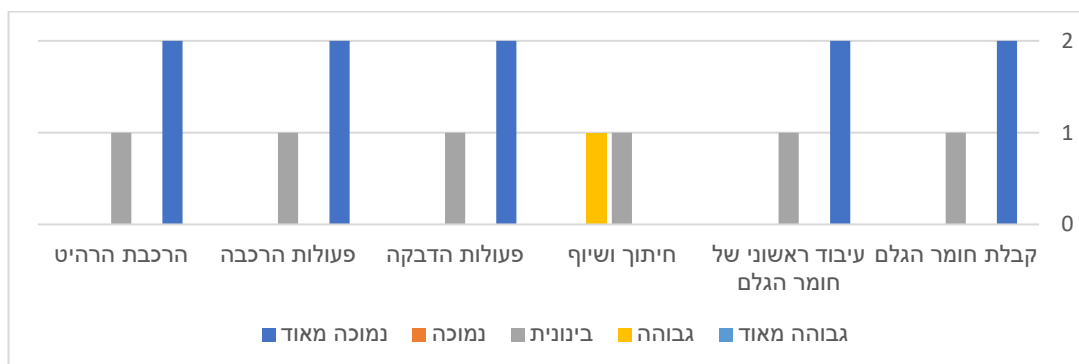
1. לדעתך, אילו תנאים מקדימים בעסק חייבים להתקיים/להימצא במטרה להבטיח את בריאות ובטיחות העובד/ת? ניתן להתייחס גם לתוכן המפרט האחד הקיים ועדכונים נדרשים בו

- מערכת שאיבה לאבק עץ
- בטיחות אש
- אוורור ומערכות יניקה
- אחסון צבעים ודבקים במקום מאוורר
- אמצעי הגנה מפני חומרים מזיקים, רעש ופעולות נגרות
- תקינות מערכות חשמל
- הדרכה נאותה
- מרחבי עבודה נוחים ובטוחים

2. האם לדעתך בפרק של משרד העבודה של המפרט האחד הנוכחי ישנם תנאים מחמירים לצורך קבלת רישיון? לדוג': תנאים מקדימים שאינם ניתנים לבדיקה בשלב הראשוני, תנאים שאינם ברורים, תנאים שוליים עבור מרבית העסקים וכו'

- נדרשת גמישות ודיפרנציאליות בין העסקים השונים בהקשרי גודלם.
- יש לבחון הפחתת עלויות המהוות נטל על עסקים קטנים – בדיקות רפואיות, בדיקות מכונים.
- בחינת נחיצותם של מיגונים עבור מכונות ישנות שאינן יעילות, וכן בחינת אפשרויות המיגון למכונות ישנות.

3. מהי רמת הסיכון הבטיחותית או הבריאותית לדעתך בכל אחד משלבי העבודה הבאים:

4. היכן לדעתך טמון הסיכון הבטיחותי או הבריאותי בכל אחד מהשלבים?

קבלת הגלם	חומרי	עיבוד ראשוני של חומר הגלם	פעולות ושיוף	חיתוך	פעולות הרכבה שונות של הרהיט	הרכבת הרהיט
-----------	-------	---------------------------	--------------	-------	-----------------------------	-------------

- שינוע	- חשיפה לאבק	- חשיפה לחתכים	- סכנת נפילה	- עייפות אחרי מאמץ פיזי
- פריקה ממלגזה, אחסון בגובה	עץ סיכון פגיעה פיזית	ואבק עץ	וחשש לגרימת נזק פיזי או סביבתי	- אחסון בלבד
- כמעט לא קיים	- כיוון שלא נדרש עיבוד של חומר הגלם		- סכנת החלקה בעת שינוע הריהוט	

5. לדעתך, האם קיימים שלבים או סיכונים נוספים במקום העסק שלא צוינו:

- מיגון מכונות
 - בטיחות אש
 - התקנות בבתים, אך הסיכון נמוך.
6. האם לדעתך בפרק העבודה של המפרט האחיד הנוכחי ניתן מענה לצורך צמצום הסיכונים הקיימים? במידה ולא נשמח לפירוט
- כל הדרישות חיוניות ודחופות לצמצום הסיכונים

ד. נתוני רישוי עסקים לפי רישומי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפריט רישוי 10.16 א ו- 10.16 ב – ייצור רהיטים מעץ

ד.1. בקשות רישוי בשנים 2015-2024

שנה	בקשות שהוגשו ²⁸	בקשות שאושרו	בקשות שנדחו
2015	227	115	112
2016	287	171	116
2017	242	150	92
2018	234	147	87
2019	272	164	108
2020	287	187	100
2021	264	166	98
2022	276	215	61
2023	280	212	68
2024	248	190	58
סה"כ	2617	1717	900

ד.2. דיווח תאונות ומחלות מקצוע בשנים 2020-2024

שנה	דיווח תאונות עבודה	דיווח מחלות מקצוע ומשלח יד
2020	227	13
2021	92	18
2022	86	24
2023	79	35
2024	76	21
סה"כ	560	111

ד.3. דיווח ליקויים מדגמי מדו"חות פיקוח (נבדקו 10 דו"חות בשנים 2019-2023).²⁹

ליקוי שאותר	מס' פעמים שנמצא הליקוי	יחס ליקוי לכלל הליקויים שאותרו
העדר בדיקות רפואיות	8	20%
מערכת חשמל לא תקינה	2	5%
העדר הדרכות	10	25%
חוסר בשילוט	3	7.5%
חוסר בצידוד מגן אישי	1	2.5%
מכונות לא מוגנות לבטח	2	5%
כלים טעוני בדיקה שלא נבדקו	6	15%
עבודה בגובה ללא הדרכה	2	5%
העדר ארגז עזרה ראשונה	1	2.5%
העדר בדיקות סביבתיות	4	10%

²⁸ תיתכן כפילות בסך הבקשות שהוגשו, כיוון שייתכן ובקשות שסורבו הוגשו בשנית ואושרו לאחר תיקון הליקויים בגינם סורב מתן האישור.

²⁹ ליקוי יכול להופיע יותר מפעם אחת בכל דוח פיקוח

העדר גיליון בטיחות	1	2.5%
סה"כ	40	

ד.4. דיווח תאונות מדגמי (נבדקו 25 דו"חות בשנים 2019-2023)

תאונה	מס' דיווחים	יחס התאונה לכלל
פגיעת עובד בגלל מכונה לא מוגנת	6	24%
דריסת עובד ע"י מלגזה	1	4%
הרמה לא נכונה של משא	4	16%
פגיעת עובד בשימוש כלי מטלטל	5	20%
נפילה מגובה	5	20%
החלקת עובד	1	4%
פגיעת עובד מחפץ חד	1	4%
טעות אנוש	2	8%
סה"כ	25	